

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Maikls MAKGRĀTS****Demokrātija, tieslietas un tiesiskums****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenošiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksiet, nemetīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Esmu pieredzes bagāts parlamenta deputāts un esmu darbojies valsts politiskajā līmenī 17 gadus, tostarp vairāk nekā četrus gadus augstākajā – ministra – līmenī. Šajā laikposmā, cieši sadarbojoties ar pārējiem kolēģiem valdībā, es reaģēju uz sarežģītajiem ekonomiskajiem un sociālajiem izaicinājumiem, kuru iemesls bija Covid-19 pandēmija, karš Ukrainā un augstās inflācijas ietekme uz dzīves dārdzību.

Esmu gandarīts, ka esmu ierosināts kā demokrātijas, tieslietu un tiesiskuma komisāra amata kandidāts. Kā Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena norādīja man adresētajā pilnvarojuma vēstulē, Eiropas demokrātija un ekonomika balstās uz tiesu sistēmu un tiesiskumu. Koleģialitātes garā es sadarbošos ar kolēģijas locekļiem, Padomi, Eiropas Parlamentu un pilsonisko sabiedrību, lai sasniegtu mūsu kopīgo mērķi – drošību un labklājību mūsu Savienības iedzīvotājiem un pilsoņiem.

Būdam no valsts, kurā vairāk nekā 100 gadus ir nepārtrauktas demokrātiskas tradīcijas, es skaidri apzinos, cik svarīgas ir brīvas un godīgas vēlēšanas, tiesiskuma piemērošana un neatkarīgi, plurālistiski mediji. Mūsu kopīgo vērtību un Pamattiesību hartas ievērošana ir obligāta prasība, ko esmu cieši apņēmis izpildīt, un es to integrēšu visos sava darba aspektos.

Esmu apliecinājis ekonomikas redzējumu, ar ko tiek veicināta inovācija un atbalsīta uzņēmējdarbība un ar ko sociālais taisnīgums tiek noteikts par prioritāti. Es atzīstu milzīgo potenciālu, kāds ir inovatīviem uzņēmumiem, un es strādāšu pie tā, lai nodrošinātu, ka ir ieviestas pienācīgās juridiskās struktūras nolūkā maksimāli palielināt šai nozarei pieejamās iespējas, vienlaikus gādājot par to, ka šie uzņēmumi nesaskaras ar nevajadzīgu administratīvo slogu.

Esmu pieredzējis to milzīgo ietekmi un pienesumu, ko digitālā tehnoloģija dod sabiedrībai un ekonomikai kopumā, kā arī tās sniegto labumu. Taču es arī apzinos kaitējumu, ko var radīt šīs tehnoloģijas izmantošana, tostarp mūsu demokrātijai. Šajā sakarā esmu īpaši apņēmis veicināt pasākumus, kuru mērķis ir gaidāmā Eiropas demokrātijas vairoga ietvaros aizsargāt iedzīvotājus, sabiedrību un demokrātiskās iestādes, kā arī ar digitālā taisnīguma akta palīdzību aizsargāt patērētājus pret kaitniecisku praksi tiešsaistē.

Komisijas politikas pamatnostādņēs ir ieskicēts Savienības kurss nākamā pilnvaru termiņa laikā ar mērķi panākt ātrāku un vienkāršāku Eiropu – tādu, kas ir drošāka visās izpausmēs, un tādu, kas spēcīgākas demokrātiskās sistēmas ietvaros nodrošina lielāku labklājību mūsu iedzīvotājiem.

To panāks visi kolēģijas locekļi, kas šos principus integrēs visos sava darba aspektos; es esmu apņēmis to darīt manās atbildības jomās, virzot uz priekšu pasākumus, kuru mērķis ir jaunā Eiropas demokrātijas vairoga ietvaros aizsargāt mūsu demokrātiju no visnopietnākajiem riskiem. Es veicināšu un sargāšu tiesiskumu visu ES iedzīvotāju un uzņēmumu labā, sekmēšu taisnīgumu un aizsargāšu patērētājus, un es cieši sadarbošos ar kolēģiem attiecībā uz transversālām prioritātēm.

Esmu cieši apņēmies turēt godā ES vērtības, un es esmu personiski lepns par mūsu Savienību. Es centīšos iestāties par ieguvumiem un iespējām, ko paver mūsu darbs, un izmantošu dažādus pieejamos forumus, lai sasniegtu pēc iespējas plašāku auditoriju. Šajā sakarā ļoti svarīga būs ieinteresēto personu iesaiste, un es uzskatu, ka mana pieredze vienprātības panākšanā palīdzēs manā darbā turpmākajā pilnvaru termiņā.

Lai efektīvi īstenotu Komisijas politikas pamatnostādnes, ir vajadzīga izvērtēšana un regulāri ziņojumi. Ar gada ziņojumu par tiesiskumu es nodrošināšu to, ka šis visaptverošais instruments palīdz uzraudzīt un sekmēt cīņu pret korupciju, veicināt tiesu iestāžu neatkarību un mediju brīvību un atbalstīt mūsu demokrātiskās vērtības. Es ceru uz iespēju pastiprināt ziņojumu, iekļaujot tajā vienotā tirgus dimensiju.

Dzimumu jautājuma integrēšana un dzimumperspektīva

Taisnīguma un vienlīdzības politika ir nesaraujami saistītas. Es plānoju cieši sadarboties ar komisāres amata kandidāti Adžu LABIBU, un ar manā atbildībā esošajām politikas jomām es centīšos sniegt ieguldījumu iniciatīvās, ko viņa virzīs, lai veicinātu vienlīdzību, tostarp dzimumu līdztiesību – tie ir jautājumi, kuros savu pienesumu sniegs arī Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts.

Vairākām politikas jomām, par kurām es nākotnē būšu atbildīgs, jau pēc savas būtības ir spēcīga dzimuma dimensija – tiesu iestāžu jomā, piemēram, attiecībā uz cietušo tiesībām, kā arī tiesiskuma vai demokrātijas aizsardzības jomā.

Es nodrošināšu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu savā darbā demokrātijas jomā, piemēram, saistībā ar politisko amatu kandidātu un ievēlēto pārstāvju drošību, norādot uz to, ka it īpaši sievietes saskaras ar paaugstinātu apdraudējumu un spiedienu. Es arī izvērtēšu, kā integrēt dzimumu līdztiesības aspektu citās politikas jomās, piemēram, patērētāju politikā, kurā dzimuma dimensiju varētu labāk ņemt vērā.

Jaunatnes aspekta integrēšana

Es plānoju cieši sadarboties ar komisāra amata kandidātu Glenu MIKALLEFU, lai nodrošinātu to, ka manā atbildībā esošajās politikas jomās pilnībā ir iekļauta jaunatnes dimensija. Būdam par demokrātiju atbildīgais komisāra amata kandidāts, es apzinos, cik svarīga ir jauniešu līdzdalība mūsu lēmumu pieņemšanas procesos, lai nodrošinātu plaukstošu demokrātiju. Šajā sakarā es izvirsīšu jauniešu līdzdalību par prioritāti, it īpaši organizējot ikgadējus jaunatnes politikas dialogus, kas sāksies pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās, un regulāri sadarbojoties ar jaunatnes organizācijām.

Es arī pilnībā ņemšu vērā jauniešu vajadzības attiecībā uz piekļuvi tiesām civiltiesību un krimināltiesību jomā, ņemot vērā noziedzības ietekmi uz gados jauniem cietušajiem, un es centīšos ieinteresēt jauniešus par ES pilsonību, labāk informējot par ES pilsonības sniegtajām priekšrocībām.

Jaunieši ir svarīgs patērētāju segments, kuram ir raksturīgi specifiski patēriņa modeļi. Es plānoju šo aspektu pilnībā ņemt vērā, izstrādājot digitālā taisnīguma aktu, kurā īpaša uzmanība būtu jāpievērš ietekmētājiem sociālajos medijos un kaitnieciskai praksei tiešsaistē.

Manu pienākumu izpilde

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, es pilnībā ievērošu gan Līguma burtu, gan garu, it īpaši pienākumu rīkoties Eiropas interesēs, nepieņemot nekādus norādījumus, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 3. punktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 245. pantā, un pienākumu glabāt dienesta noslēpumu saskaņā ar tā 339. pantu.

Apņemos izvairīties no stāvokļa vai situācijas, kas varētu likt apšaubīt manu neatkarību, objektivitāti un pieejamību Komisijai, un informēšu Komisijas priekšsēdētāju par ikvienu situāciju, kas varētu potenciāli radīt interešu konfliktu manu amata pienākumu veikšanā.

Es ievērošu arī Eiropas Komisijas locekļu rīcības kodeksu un tā noteikumus par interešu konfliktu. Mana interešu deklarācija ir pilnībā aizpildīta un pieejama sabiedrībai, un izmaiņu nepieciešamības gadījumā es to laicīgi atjaunināšu.

Es nepieņemšu norādes un tādas arī neprasīšu. Mans mērķis ir ņemt vērā visu iesaistīto pušu intereses neatkarīgi no valsts, reģiona, profesionālās vai personiskās izcelsmes un attiecīgi strādāt pie politikas pamatnostādņu īstenošanas.

Es pilnībā atbalstu mūsu apņemšanos nodrošināt pārredzamību, kas izklāstīta rīcības kodeksā. Es apņemos saskaņā ar Komisijas noteikumiem publicēt visus kontaktus un tikšanās, kas man būs ar profesionālajām organizācijām vai pašnodarbinātām personām jebkurā jautājumā par ES politikas izstrādi un īstenošanu.

2. Portfeli iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Es apņemos pilnībā ievērot plaša tvēruma noteikumus, kas paredzēti 2010. gada Pamatnolīgumā un Iestāžu 2016. gada nolīgumā par labāku likumdošanas procesu attiecībā uz pārredzamību un informācijas plūsmu starp abām iestādēm.

Mana pārskatatbildība attiecībā pret Eiropas Parlamentu

Es vēlos, lai manas un mana kabineta attiecības ar Eiropas Parlamentu būtu balstītas uz uzticēšanos, pārredzamību un savstarpēju palīdzību. Kā Komisijas loceklis es personīgi biju atbildīgs Parlamenta priekšā un atskaitīšos tam par savu un manā pakļautībā esošo departamentu darbu, jo īpaši par Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta darbu. Ņemot vērā manu parlamentārā darba pieredzi, man ir dziļa cieņa un izpratne par parlamentārās demokrātijas svarīgo lomu mūsu Savienībā. Tas atspoguļosies veidā, kādā es sadarbošos ar Eiropas Parlamentu.

Es ceru uz iespēju sadarbības un cieņas garā regulāri strādāt kopā ar kolēģiem Parlamentā – gan plenārsēdēs, gan komiteju sanāksmēs. Eiropas Parlamenta komiteju sagatavotie ziņojumi un rezolūcijas sniedz nozīmīgu ieskatu, un es ceru strādāt pie tā, lai iekļautu šos ieskatus politikas plānošanas un izstrādes procesā, cieši sadarbojoties ar komiteju locekļiem un ziņotājiem.

Darbs ar Eiropas Parlamenta sadarbības grupām arī ir vērtīgs veids, kā gūt papildu ieskatu Parlamenta prioritātēs, it īpaši tādās transversālās jomās kā *LGBTIQ* tiesības, jauniešu iesaiste un digitālā pārkārtošanās, un mans mērķis ir pilnībā izmantot šīs iespējas.

Manas konkrētās saistības attiecībā uz sadarbību ar Parlamentu un uzstāšanos tajā

Tā kā man ir liela pieredze kā valsts parlamenta deputātam, es izprotu to, ka iestāžu sadarbība ir ļoti būtiska ES iestāžu sistēmas darbībai un ES lēmumu pieņemšanas procesa efektivitātei, leģitimitātei un labai pārvaldībai. Tieša sadarbība ar Eiropas Parlamentu ir viena no jomām manā turpmākajā darbā, kas man sagādās vislielāko gandarījumu.

Būdams par demokrātiju un pilsoniskumu atbildīgais komisāra amata kandidāts, es ļoti augstu vērtēju Parlamenta lomu, kas ir Eiropas pilsoņu viedokļu paudējs un Eiropas demokrātijas iemiesojums. Tādēļ es cieši sadarbošos ar Eiropas Parlamentu un apņemos piedalīties plenārsēžu debatēs par jautājumiem, kas skar manu atbildības jomu.

Es arī apņemos regulāri apmeklēt attiecīgās Parlamenta komitejas, lai piedalītos strukturētos dialogos, apspriestu īstenošanu un izpildi un apmainītos ar informāciju par jaunām svarīgām iniciatīvām. Es uzturēšu regulāru un tiešu informācijas plūsmu ar šo komiteju priekšsēdētājiem, un manas durvis vienmēr būs atvērtas tiem Parlamenta deputātiem, kuri vēlēšies tikties ar mani.

Es arī piedalīšos dialogos manā kompetences jomā un rīkošos kā godīgs starpnieks starp Parlamentu un Padomi. Kā norādīts pilnvarojuma vēstulēs, es jo īpaši sekošu līdzī Parlamenta darbam saistībā ar 225. panta rezolūcijām

un apņemos atbildēt uz pieprasījumiem iesniegt tiesību aktu priekšlikumus, pilnībā ievērojot proporcionalitātes, subsidiaritātes un labāka likumdošanas procesa principu.

Laicīga sadarbība ar abiem likumdevējiem ar vienlīdzīgiem nosacījumiem

Daudzās jomās, kuras būtu manā tiešā kompetencē, Eiropas Parlaments un Padome abi ir likumdevējstādes.

Attiecībā uz visām juridiskajām un politiskajām iniciatīvām, kas ir manā atbildības jomā, būtu jānodrošina, ka Eiropas Parlaments ir tādās pašās pozīcijās kā Padome.

Pilnīga lojālas starpiestāžu sadarbības ievērošana ir būtisks – varbūt pat vissvarīgākais – aspekts, lai īstenotu programmu “Tiesiskums”. Tāpēc es savā atbildības jomā pilnībā ievērošu Pamatnolīgumu un Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu.

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas uzdotie jautājumi

3. Kādi ir jūsu plānotie mērķi un iespējamās darbības saistībā ar nākamo Patērētāju tiesību aizsardzības programmu 2025.–2030. gadam un jauno rīcības plānu attiecībā uz patērētājiem vienotajā tirgū? Kā jūs plānojat Digitālā taisnīguma akta ietvaros vērsties pret kaitīgām metodēm un komercpraksi, kas saistīta ar maldinošām saskarnēm, sociālo mediju ietekmētāju veiktu tirgvedību, atkarību izraisošu digitālo produktu dizainu, tiešsaistes profilēšanu, jo īpaši gadījumos, kad patērētāju neaizsargātība tiek izmantota komerciāliem mērķiem, un labāk aizsargāt nepilngadīgos? Ņemot vērā visas šīs gaidāmās iniciatīvas, kā jūs nodrošinātu konsekvenci un nepārklāšanos ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, piemēram, Digitālo pakalpojumu aktu, Ražojumu vispārējā drošuma regulu un Negodīgas komercprakses direktīvu, un kā jūs kopumā plānojat modernizēt un īstenot produktu drošuma politiku, lai nodrošinātu, ka ES valstis pasaules mērogā nosaka patērētāju aizsardzības un produktu drošuma standartus, kā prasīts jūsu pilnvarojuma vēstulē? Vai jūs varētu mūs informēt par gaidāmajām darbībām, kuru mērķis ir saglabāt mūsu politiskās sistēmas taisnīgumu un integritāti, un šajā sakarā apstiprināt savu apņemšanos sadarboties ar IMCO komiteju, jo īpaši attiecībā uz priekšlikumu par trešo valstu interešu pārstāvības pārredzamību? Kā šis priekšlikums mijiedarbotos ar ierosināto Eiropas demokrātijas vairogu?

Ja mani apstiprinās par komisāru, es vēlētos virzīt uz priekšu Patērētāju tiesību aizsardzības programmu 2025.–2030. gadam kā kopīgu redzējumu, kam ir nozīme cilvēku dzīvē. Patērētājiem ir svarīga loma mūsu sociālajā tirgus ekonomikā, kas veicina ilgtspējīgu izaugsmi un konkurētspējīgāku vienoto tirgu. Patērētāju izvēle nosaka uzņēmumu darbības rezultātus. Taču ar mūsu patērētāju politikas palīdzību es arī sekmēšu taisnīgu pāreju uz zaļu un digitālu ekonomiku, kas veicina ekonomikas izaugsmi un sociālo kohēziju, aizsargā patērētājus un paver viņiem iespējas, nodrošina tādu ilgtspējīgu produktu plašu izvēli, kas pieejami arī visneaizsargātākajām personām.

Rīcības plāns attiecībā uz patērētājiem vienotajā tirgū būs daļa no Patērētāju tiesību aizsardzības programmas, kurā īpaša uzmanība varētu tikt pievērsta arī izpildes panākšanai. Noteikumu pilnīga, vienlīdzīga un efektīva īstenošana vienotajā tirgū rada vienlīdzīgus konkurences apstākļus gan patērētājiem, gan uzņēmumiem. Patērētājiem ir vajadzīga informācija un reāli īstenojamas tiesības, taču mēs nevaram pārslogot uzņēmumus, kam jācīnās ar birokrātiju. Es pilnībā piekrītu tam, kā manā pilnvarojuma vēstulē ir likts uzsvars uz īstenošanu, vienkāršošanu un izpildi. Man padomā ir arī darbības, kas veicinātu aprites produktus un aprites principiem atbilstošu izturēšanos, stiprinātu starptautisko sadarbību un labāk aizsargātu patērētājus pret nedrošiem produktiem tiešsaistes platformās.

Rīcības plāns attiecībā uz patērētājiem vienotajā tirgū aizsargātu patērētājus pret negodīgu diskrimināciju preču un pakalpojumu pārrobežu piegādē, novēršot maksājumu ierobežojumus, teritoriālos piegādes ierobežojumus un piedāvājot risinājumus pārrobežu finanšu pakalpojumu sniegšanā. Tam jāļauj ikvienam patērētājam gūt labumu no vienotā tirgus.

Digitālā taisnīguma akts ir trūkstošais mozaīkas elements ES digitālo noteikumu kopumā.

Nesen pieņemtais digitālās jomas regulējums, piemēram, Digitālo pakalpojumu akts un Digitālo tirgu akts, ir revolucionāri tiesību akti, kas pozitīvi ietekmēs patērētāju aizsardzību, tostarp nodrošinot atbalstošu satvaru patērētāju tiesību aizsardzībai tiešsaistē. Tomēr digitālā taisnīguma atbilstības pārbaudes secinājumi parādīja, ka nepilnības joprojām pastāv, un mums ir jāturpina mērķtiecīgi un samērīgi novērst konstatētos trūkumus. Konkrētāk, mums nepieciešama lielāka skaidrība par to, kas ir atļauts un kas nav atļauts tiešsaistē. Es plānoju pievērsties četrām galvenajām problēmām, kas uzsvērtas manā pilnvarojuma vēstulē, proti, maldinošām saskarnēm, ietekmētāju tirgvedībai, atkarību izraisošam dizainam un problemātiskai personalizācijai, sevišķi gadījumos, kad tiek izmantota patērētāju neaizsargātība. Mums arī jāizvērtē iespējamās problēmas saistībā ar

digitālajiem līgumiem un abonementiem, piemēram, sarežģītas atcelšanas procedūras. Es vēlos pievērst īpašu uzmanību nepilngadīgo kā tiešsaistes patērētāju aizsardzībai, jo viņi ir aktīvi digitālo pakalpojumu (piemēram, sociālo mediju, videospēļu) lietotāji. Tā kā viņi bieži vien ir jauno tehnoloģiju pirmlietotāji, tad ir īpaši pakļauti riskam.

Digitālā taisnīguma akts aizsargās patērētājus digitālajā jomā un nodrošinās, ka viņi var pilnībā izmantot digitālā tirgus iespējas. Tas papildinātu citus tiesību aktus, nodrošinot saskaņotu un konsekventu sistēmu. Piemēram, attiecībā uz maldinošām saskarnēm Digitālo pakalpojumu aktā ir noteikti izstrādes pienākumi tiešsaistes platformām. Digitālā taisnīguma akts varētu pievienot papildu pienākumus, kas attiektos uz citiem komerciāliem tirgus dalībniekiem. Jaunais digitālais noteikumu kopums ir jāpiemēro praksē, un, kā paskaidrots atbildē uz nākamo jautājumu par izpildi, es savas apstiprināšanas gadījumā nodrošināšu, ka tas tiek uzraudzīts un īstenots saskaņoti un papildinoši ar patērētāju tiesību aktiem tādā veidā, lai panāktu efektīvu aizsardzību un konkurētspēju. Tāpat es pievērsīšu uzmanību uzņēmumu viedoklim, lai nodrošinātu, ka noteikumi ir viegli īstenojami un pēc iespējas mazāk apgrūtināši.

Attiecībā uz ražojumu drošumu es koncentrēšos uz jaunās Ražojumu vispārējā drošuma regulas īstenošanu un izpildi un esošo rīku modernizēšanu, lai nodrošinātu efektīvāku tirgus uzraudzību, galvenokārt sekmīgāk izmantojot IT rīkus. Lai pilnībā liktu lietā šajā regulā paredzētās jaunās procedūras, es strādāšu pie tā, lai atbalstītu dalībvalstu tirgus uzraudzību un kopīgos izpildes centienus. Mēs varam parādīt, ka ES rūpējas par patērētājiem, piemēram, organizējot kopīgas produktu testēšanas darbības, kas ietver kontrolpirkumus, vai atvieglot ES līmeņa produktu drošuma pārbaudes, sevišķi attiecībā uz pārdošanu tiešsaistē. Šiem pasākumiem būs jāsniedz būtisks ieguldījums to problēmu risināšanā, kas saistītas ar e-komercijas platformām, kurās lavīnveidīgi pieaug tirdzniecības apjomi, par spīti daudziem jau zināmiem produktu neatbilstības gadījumiem. ES ir svarīgi rīkoties un panākt, ka no trešām valstīm tieši pasūtītie produkti ir tikpat droši kā tie, kuru drošumu mēs nodrošinām tepat ES vai veikalos. Es centīšos nodrošināt, ka visi tiešsaistes dalībnieki ievēro savas jaunās drošuma saistības. Es arī vēlos, lai ES turpina sekmēt augstus produktu drošuma standartus visā pasaulē, pastiprinot sadarbību ar stratēģiskajiem starptautiskajiem partneriem.

Politikas pamatnostādņēs aprakstītais jaunais Eiropas demokrātijas vairogs būs pamatiniciatīva mūsu politiskās sistēmas taisnīguma, plurālisma un integritātes saglabāšanai, jo aizsargās to no ārvalstu informācijas manipulācijas un iejaukšanās. Ja mani apstiprinās, manuprāt, tam jābūt vienai no galvenajām prioritātēm, sadarbojoties ar citiem komisāriem. Demokrātiju nedrīkst uztvert kā pašsaprotamu, un mums ir jāaizsargā ES sistēmas gan pret ļaunprātīgu ārvalstu iejaukšanos, gan pret eroziju. Mēs varam arī izmantot Eiropas dimensiju, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji var lepoties ar to, kā Eiropa turpinās attīstīties kā vitāla un dinamiska demokrātija. Demokrātijas visā pasaulē cenšas pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā palielināt savu noturību. Mums nepieciešami spēcīgi, visai ES kopīgi standarti, lai aizsargātu mūsu demokrātiju. Piemērs ES noteikumiem, kuri nostiprina mūsu demokrātijas aizsardzību, ir nesen pieņemtā Politiskās reklāmas regula: tā ļaus iedzīvotājiem sekmīgāk atpazīt politiskās reklāmas, saprast, kas aiz tām stāv, un zināt, vai viņi ir saņēmuši mērķorientētu reklāmu, – tad būs vieglāk izdarīt apzinātu izvēli. Nākotnē ES būtu jāturpina sniegt ieguldījumu augstu standartu noteikšanā par to, kā saskaņoti, līdzsvaroti un samērīgi risināt problēmas mūsu demokrātijās, pilnībā ievērojot pamattiesības un ES vērtības.

Demokrātija nozīmē spēcīgu līdzsvara un atsvara sistēmu. Es aktīvi strādāšu pie tā, lai veicinātu pārredzamību un godprātīgu demokrātijas jomā. Draudus demokrātijai var radīt ārvalstu manipulācijas, dezinformācija vai iekšzemes riski, piemēram, demokrātisko iestāžu vājināšanās vai līdzdalības prakses pasliktināšanās. Ja mani apstiprinās amatā, es aktīvi sadarbošos ar abiem likumdevējiem, lai virzītu uz priekšu ierosināto direktīvu par interešu pārstāvību, ko veic trešo valstu vārdā. Šis priekšlikums ir atbilde uz pieaugošajām bažām par mēģinājumiem ietekmēt ES no ārvalstīm.

Es zinu, ka šis jautājums pastāvīgi nodarbina Parlamentu. Savās rezolūcijās tas ir uzsvēris, cik svarīgi ir nodrošināt, lai ārvalstu ietekme, ko īsteno ar interešu pārstāvju starpniecību, būtu pārredzama, un atzinīgi novērtējis demokrātijas aizsardzības tiesību aktu kopuma, tostarp ierosinātās direktīvas, pieņemšanu. Komisijas priekšlikuma pamatā ir rūpīgs ietekmes novērtējums, kā Eiropas Parlaments to pieprasījis arī savos ieteikumos reformēt Eiropas Parlamenta noteikumus par pārredzamību, godprātīgumu, pārskatatbildību un pretkorupcijas pasākumiem. Ja mani apstiprinās amatā, es ar prieku sadarbošos ar referentu un ēnu referentiem, lai turpmākajos mēnešos virzītu darbu uz priekšu. Es pievērsīšu īpašu uzmanību tādiem jautājumiem kā priekšlikuma skaidrības un efektivitātes nodrošināšana, administratīvā sloga samazināšana un stingri aizsardzības pasākumi, tostarp pret konkrētu ekonomikas dalībnieku un pilsoniskās sabiedrības organizāciju vērstas iespējamās stigmatizācijas risku. Tādējādi ir iespējams uzskatāmi apliecināt, ka mēs varam izmantot pārredzamību, lai aizsargātu sevi pret iejaukšanās risku.

Jau no pašiem pirmajiem soļiem un visu manu pilnvaru laiku patērētāji, demokrātija un tiesiskums būs manas prioritātes.

4. ES patērētāju tiesību aizsardzības tiesību aktu efektīva un lietderīga īstenošana ir ārkārtīgi svarīga patērētāju aizsardzības politikai, un tāpēc turpmākajos gados tai vajadzētu būt prioritātei, kā uzsvērts arī jūsu pilnvarojuma vēstulē. Kā jūs nodrošinātu patērētāju tiesību aizsardzības tiesību aktu pienācīgu izpildi pārrobežu un valsts līmenī un kādus pasākumus Eiropas Komisija pieņems, lai vēl vairāk stiprinātu valstu iestāžu sadarbības mehānismus un izpildes pilnvaras, tostarp attiecībā uz Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkla lomu un uzdevumiem? Vai pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās plānojat iesniegt pārskatītu regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā? Kā jūs plānojat ziņot IMCO komitejai par šo izpildes pasākumu rezultātiem un par paredzētajiem pasākumiem to turpmākai uzlabošanai?

Līdz ar e-komercijas un digitalizācijas paātrināšanos pēc Covid-19 pandēmijas ir radušās jaunas izpildes problēmas, ko saasina jaunu dalībnieku ienākšana, kuri bieži ir no trešām valstīm un tagad dominē ES patēriņa tirgos. Patērētāji arvien vairāk iepērkas tiešsaistē, taču patērētāju tiesību aizsardzības pamatnoteikumi joprojām netiek pilnībā ievēroti. Dati no ikgadējām atbilstības pārbaudēm, ko Komisijas vadībā veic Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības īstenošanas tīkls, liecina, ka vidēji tikai 50 % no pārbaudītajām tīmekļa vietnēm ir ievērotas patērētāju pamattiesības. Tas liecina, ka ir nepieciešami papildu pasākumi, kurus es gatavojos veikt. Lai gan noteikumi par patērētāju aizsardzību, tostarp tie, kas izriet no ES tiesību aktiem, ir jāsteno valstu iestādēm, Komisija koordinē un atbalsta to darbu saskaņā ar Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, lai nodrošinātu efektīvu vēršanos pret pārkāpumiem, kuri ir plaši izplatīti visas ES mērogā.

Ja mani apstiprinās amatā, es plānoju strādāt vairākos virzienos.

Kolektīva un privāta tiesiskā aizsardzība, tostarp ārpustiesas strīdu izšķiršanas procedūras, ir patērētāju tiesību ievērošanas svarīgākie elementi. Ja mani apstiprinās amatā, es rīkošos, lai atbalstītu jauno Eiropas kolektīvās tiesiskās aizsardzības modeli, kas izveidots ar Pārstāvības prasību direktīvu. Es strādāšu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilnībā un pareizi transponē šo direktīvu un sadarbojas, tādējādi panākot tās efektīvu īstenošanu uz vietas. Protams, es nepieciešamības gadījumā būšu gatavs uzsākt pārkāpuma procedūras. Mēs varam nodrošināt pasākumus, kas palīdz tiesīgajām iestādēm, kuru pienākums ir celt pārstāvības prasības, jo tām ir jāpildina savas operatīvās spējas. Saziņā ar tiesnešiem mēs izvērtēsim, kā vislabāk pārvaldīt kolektīvās prasības. Visu iepriekš minēto darbību mērķis ir nodrošināt efektīvu un saskaņotu kolektīvās tiesiskās aizsardzības darbību visā ES.

Es strādāšu arī pie tā, lai atbalstītu vēl neizskatītā strīdu alternatīvās izšķiršanas (ADR) priekšlikuma pieņemšanu, kura mērķis ir procedūru pielāgot digitālā laikmeta un pārrobežu darījumu izaicinājumiem un palielināt tirgotāju iesaistīšanos.

Lai vēl vairāk uzlabotu patērētāju aizsardzības tiesību aktu izpildi, es turpināšu pētīt iespējas stiprināt Komisijas atbalsta lomu apstākļos, kas ietekmē patērētājus visā Savienībā un pāri robežām. Es ne tikai centīšos vēl vairāk uzlabot izpildes sadarbības sistēmu, kurā valstu iestādes turpinās vērsties pret izplatītākajiem ES patērētāju tiesību aktu pārkāpumiem, bet arī koncentrēšos uz to, lai stiprinātu mūsu spēju efektīvi īstenot ES noteikumus attiecībā uz lieliem daudz nacionāliem uzņēmumiem no valstīm ārpus ES, kuru mērķis ir mūsu patērētāji. Visām darbībām šajā kontekstā būtu jānodrošina konsekvence, papildināmība un koordinācija ar saistītajiem juridiskajiem instrumentiem, piemēram, Digitālo pakalpojumu aktu, Digitālo tirgu aktu, Mākslīgā intelekta aktu un Vispārīgo datu aizsardzības regulu.

Es apņemos mūsu strukturētā dialoga ietvaros regulāri ziņot Eiropas Parlamentam un tā IMCO komitejai un personīgi Jūs informēt par savu darbu patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Es labprāt izmantotu arī iespēju katru gadu iesniegt Eiropas Parlamentam informāciju par pilnvaru īstenošanas gaitu. Efektīvai īstenošanai jābūt mūsu politikas mērķim, un iestāžu sadarbība var dot reālu ieguldījumu trūkumu apzināšanā un tādu risinājumu meklēšanā, kas palīdzētu iedzīvotājiem un uzņēmumiem gūt labumu no mūsu politikas.

5. Atskatoties uz visiem iepriekšējā sasaukuma laikā panāktajiem sasniegumiem un pieņemtajiem tiesību aktiem ar mērķi nodrošināt patērētājiem pilnvērtīgas iespējas digitālās un zaļās pārkārtošanās procesā, ir ļoti svarīgi, lai Eiropas Komisija uzraudzītu attiecīgo tiesību aktu īstenošanu un tādējādi nodrošinātu augstu patērētāju aizsardzības līmeni un vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem. Kādas konkrētas darbības veiksiet, lai efektīvi uzraudzītu spēkā esošo patērētāju aizsardzības tiesību aktu piemērošanu, papildus īstenošanas dialogiem un gada progresa ziņojumam par izpildi un īstenošanu, kas minēti jūsu pilnvarojuma vēstulē? Kā jūs šajā sakarā palīdzēsiet uzņēmumiem, jo īpaši mikrouzņēmumiem un MVU, izpildīt to pienākumus un kādus pasākumus jūs

veiksiet, lai labāk informētu patērētājus par viņu tiesībām un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem? Kā jūs plānojat informēt IMCO komiteju par pašreizējām un gaidāmajām Komisijas darbībām un par progresu šajā jomā?

Ja mani apstiprinās amatā, es ar ieinteresētajām personām noturēšu politikas pamatnostādnes paredzētos dialogus par īstenošanu, lai saņemtu tiešu atgriezenisko saiti par to, kas darbojas labi un kas būtu uzlabojams. Var sākt ar pārskatu par visiem nesen pieņemtajiem ES tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā, taču iespējams aplūkot arī citus tematus, piemēram, marķējumu un tiešsaistes patēriņu. Tas var ievērojami stiprināt patērētāju pārliecību, ka tad, ja viņi saskarsies ar šķēršļiem, kas traucē pilnvērtīgi gūt labumu no vienotā tirgus, mēs aktīvi reaģēsim. Šeit noteikti piedalītos patērētāju aizsardzības kustība un patērētāju pārstāvības struktūras, taču būtu jāiesaistās visiem vērtības ķēdes dalībniekiem, kas palīdzētu mums apzināt konkrētas īstenošanas problēmas uz vietas. Tas būs atbalsts mūsu darbā, kurā palīdzam dalībvalstīm transponēt un īstenot tādas nesen pieņemtus ES tiesību aktus kā par patērētāju dalības veicināšanu zaļās pārkārtošanās procesā vai par tiesībām uz remontējamību, piemēram, izmantojot darbseminārus un divpusējas diskusijas.

Komisija regulāri izvērtē, vai spēkā esošie tiesību akti joprojām atbilst paredzētajam mērķim. Spilgts piemērs tam bija digitālā taisnīguma atbilstības pārbaude. Šāds izvērtējums balstās uz tirgus uzraudzību un datu vākšanu sadarbībā ar dalībvalstīm, patērētāju organizācijām un uzņēmumiem. Esmu stingri pārliecināts, ka mūsu politikai jābalstās uz pārliecinošiem pierādījumiem un datiem, kas ļauj veikt samērīgus un efektīvus pasākumus.

Transponēšanas un īstenošanas procesā es rūpīgi sekošu līdzi administratīvajam slogam. Es arī atbalstīšu uzņēmumus jauno tiesību normu piemērošanas procesā, piemēram, organizējot īpašus pasākumus, izmantojot skaidrojošus dokumentus vai vajadzības gadījumā – atbalsta programmu atjaunināšanu. Parasti gadījumos, kad tiks atklātas neatbilstības problēmas, es iesaistīšos dialogos ar dalībvalstīm un vajadzības gadījumā uzsāksu pārkāpumu procedūras. Jo īpaši patērētāju aizsardzības jomā iestādes un uzņēmumi ir svarīgi sabiedrotie, kas palīdz sasniegt rezultātus.

Mana iecere būtu turpināt darbu, lai palīdzētu visiem tirgus dalībniekiem – patērētājiem, tirgotājiem, tostarp MVU, un iestādēm – labāk izprast ES patērētāju un produktu drošuma tiesību aktus un tos konsekventi piemērot. Šeit kā piemērus var minēt vairākus projektus. Viena no grupām, kam jāpievērš uzmanība, ir ietekmētāji, kurus uzskata par mikrouzņēmumiem, kad tie veic regulāru komercdarbību tiešsaistē. Izpratnes veicināšanas piemērs, ko, manuprāt, ir lietderīgi izvērst, ir Komisijas izveidotais Ietekmētāju juridiskais centrs, kas piedāvā videoapmācību par Eiropas patērētāju aizsardzības standartiem, kuri jāpiemēro, reklamējot, pārdodot preces un sniedzot pakalpojumus.

Es arī vēlos turpināt attīstīt tādas projektus kā “Consumer Law Ready” – apmācības projektu MVU, kura ietvaros ES patērētāju un uzņēmēju organizācijas nodrošina MVU apmācību par patērētāju tiesībām gan tiešsaistē, gan bezsaistē. Tūkstošiem mazo uzņēmumu gūst labumu no šiem materiāliem, kas tiek nodrošināti dalībvalstu valodās un pielāgoti šajās valstīs piemērotajām patērētāju tiesībām.

Komunikācijas kampaņas ir noderīgs instruments uzņēmumu un patērētāju informēšanai par viņu tiesībām un pienākumiem, sevišķi tad, kad tiek pieņemti jauni noteikumi. Pašlaik vairāk nekā katram trešajam patērētājam (37 %) zināšanu līmenis par patērētāju tiesībām ir zems, tāpat katrs trešais patērētājs neiesniedz sūdzību gadījumos, kad saskaras ar problēmu. Patērētāju labāka informēšana par viņu tiesībām man būs ļoti svarīga. Šīs kampaņas bieži pievērš uzmanību sīkākai informāciju portālā “Your Europe”, kas ir Komisijas vienotais centrs informācijai par iekšējo tirgu un kur viegli saprotamā veidā izskaidrotas patērētāju tiesības un tirgotāju pienākumi. Piemēram, kad dalībvalstis sāks piemērot direktīvu par tiesībām uz remontējamību, komunikācijas kampaņa varētu popularizēt iespējas, ko tā sniedz patērētājiem un uzņēmumiem. Līdzīgā kampaņā varētu informēt šīs abas grupas par jauno regulējumu, kas ieviests ar Ražojumu vispārējā drošuma regulu. Šajā darbā mums būtu lietderīgi jāizmanto Eiropas Patērētāju centru tīkls, veidojot katrai valstij pielāgotu komunikāciju, un es nodrošināšu, ka valstu patērētāju apvienības un iestādes vienmēr ir labi informētas un iesaistītas Komisijas komunikācijas pasākumos.

Papildus mūsu regulārajam strukturētajam un īstenošanas dialogam es plānoju informēt IMCO komiteju par pašreizējām un gaidāmajām Komisijas darbībām un progresu šajā jomā, uzaicinot jūs uz Komisijas pasākumiem, piemēram, Eiropas Patērētāju samitu, kā arī nosūtīt īstenošanas ziņojumus, kā noteikts ES tiesību aktos.

Juridiskās komitejas uzdotie jautājumi

6. Civiltiesības

Pēdējās desmitgadēs ir attīstīta un nostiprināta tiesu sistēmu pārrobežu sadarbība civillietās, ģimenes lietās un komercietās.

Tomēr ES pilsoņi un uzņēmumi joprojām saskaras ar juridiskiem un administratīviem šķēršļiem savu tiesību īstenošanā dalībvalstu tiesību sistēmu atšķirību un sarežģītības dēļ, jo īpaši gadījumos, kad tie ir iesaistīti pārrobežu civilajos, ģimenes un tirdzniecības strīdos, kas var būt dārgi un ilgstoši. Tas neļauj MVU un mikrouzņēmumiem paplašināt savu darbību un izaugsmi un var radīt ES pilsoņiem stresu un juridisko nenoteiktību. Turklāt gadījumā, ja Savienības tiesību akti netiek pareizi transponēti, īstenoti un izpildīti, mūsu pilsoņi nevar pilnībā izmantot savas tiesības, mūsu uzņēmumi nevar baudīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, un tādējādi mazinās uzticēšanās Eiropas projektam.

Bez tam efektīvas tiesvedības nodrošināšanā neiztikt bez nopietniem centieniem panākt stabilu budžetu tās mehānismu finansēšanai, t. i., apmācības, personāla un digitalizācijas jomā. Šajā sakarībā būtiska ir efektīva sadarbība ar komisāru budžeta jautājumos, lai nodrošinātu nepieciešamos finanšu resursus šajā jomā, kura bieži vien nav tik prioritāra.

Kādas konkrētas rīcībpolitikas vai tiesību iniciatīvas komisāra amata kandidāts apsver, lai uzlabotu tiesu iestāžu pieejamību (arī nesen pieņemtās SLAPP direktīvas kontekstā), tiesu iestāžu sadarbību civillietās, jo īpaši attiecībā uz spriedumu pārrobežu izpildi, kolektīvās tiesiskās aizsardzības pārrobežu ietekmi attiecībā uz starptautisko privāttiesību elementiem, pārrobežu ģimenes tiesībām (tostarp vecāku stāvokļa atzīšanu), procesuālo noteikumu saskaņošanu, tiesu sistēmu un tiesu iestāžu turpmāku digitalizāciju, īpašu uzmanību pievēršot MI un citu juridisko tehnoloģiju risinājumu plašākai izmantošanai, tādā veidā, kas ir saderīgs ar vispārējiem tiesiskuma principiem, tiesu neatkarības un procesuālās pārskatāmības principiem, ierobežojumu atcelšanu, atbilstošu finansējumu, procedūru vienkāršošanu, tiesiskās apmācības stiprināšanu un spriedumu savstarpējas atzīšanas veicināšanu?

ES rīcībā ir visaptverošs ES tiesību aktu kopums, kas reglamentē civillietas, ģimenes lietas un komercietas un atvieglo tiesu iestāžu pārrobežu sadarbību starp dalībvalstīm. Tajos aplūkoti jautājumi par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, spriedumu atzīšanu un izpildi praktiski visās civiltiesību un komercietības jomās, tostarp maksātnespējas, laulības šķiršanas, vecāku atbildības, uzturēšanas un mantošanas jomā. ES ir arī kopīgi vienoti noteikumi par dokumentu izsniegšanu un pierādījumu iegūšanu, un ir izveidotas dažas vienkāršotas un ātras “Eiropas procedūras” konkrētām pārrobežu situācijām; tie ir tikai daži piemēri.

Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmumiem tas ir veiksmes stāsts. Ja mani apstiprinās amatā, es plānoju turpināt šo darbu.

Pirmais ieguldījums apstiprināšanas gadījumā būs palīdzēt pabeigt notiekošās iestāžu sarunas par priekšlikumiem attiecībā uz pieaugušo aizsardzību, vecāku stāvokļa atzīšanu, prasījumu cesiju un maksātnespēju, kas ir būtiska investīciju lēmumu pieņemšanai.

Attiecībā uz turpmāko perspektīvu – es uzskatu, ka tagad ir īstais laiks veidot visaptverošu redzējumu par civiltiesību nākotni. Es ierosinātu augstā līmenī veidotu procesu par tiesiskumu izaugsmei, lai izpētītu, kā šī politikas joma kopā ar uzņēmējdarbības tiesībām var veicināt izaugsmi un konkurētspēju un vēl vairāk likvidēt šķēršļus ES. Šādā forumā būtu iesaistīts Eiropas Parlaments, dalībvalstis un nozares ieinteresētās personas.

Mans mērķis ir uzlabot tiesu iestāžu pieejamību gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem visā ES. Esmu cieši pārliecināts, ka dalībvalstu tiesību un tiesu sistēmu nesaderība nedrīkst atturēt pilsoņus un uzņēmumus no savu tiesību izmantošanas. Kā izklāstīts iepriekš attiecībā uz patērētāju politiku, arī šajā jomā es koncentrēšos uz rūpīgu uzraudzību un esošā *acquis* pareizu piemērošanu, kā arī, ja nepieciešams, tā modernizāciju. Prioritāte ir atjaunināt instrumentus, ņemot vērā jaunākās tendences, tostarp digitalizāciju, un vienlaikus nodrošināt juridisko noteiktību, izmantojot stabilus noteikumus. Saistībā ar šo pārskatīšanu es arī izvērtēšu nepieciešamību pārskatīt esošos procesuālos standartus, sevišķi tādēļ, lai vēl vairāk uzlabotu spriedumu savstarpēju atzīšanu.

Es saskatu iespējas radošam, jaunam darbam īstenošanas jomā, vienlaikus, protams, saglabājot iespēju vajadzības gadījumā ierosināt pārkāpuma procedūru. Svarīgākie tiesību akti ietver, piemēram, jauno direktīvu par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību (“direktīva pret SLAPP”). Es strādāšu pie tā, lai e-tiesiskuma portālā ar tiesiskumu saistītā informācija un digitālie rīki kļūtu lietotājam draudzīgāki un tādējādi labāk noderētu iedzīvotājiem, uzņēmumiem un tieslietu speciālistiem. Vēl viena prioritāte ir stiprināt un palielināt informētību par atbalstu, ko sniedz Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls civillietās un komercietās, jo tas ir viens no galvenajiem faktoriem, kas veicina dalībvalstu tiesu iestāžu praktisko sadarbību.

Ģimenes tiesību jomā mans nodoms būs vēl vairāk attīstīt tiesu iestāžu sadarbību, jo īpaši pieņemot patlaban izskatāmo priekšlikumu par vecāku stāvokļa atzīšanu, un nodrošināt visa *acquis* vienotu un efektīvu izpildi.

Ir jācenšas ne tikai pastāvīgi uzlabot īstenošanu, bet arī pašiem tiesību aktiem jābūt mūsdienīgiem un atjauninātiem. Ja mani apstiprinās amatā, es izvērtēšu piemērošanu un to, vai ir jāpārskata regula “Brisele Ia” par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi un regula “Roma II” par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām, sākot ar nākamā gada sākumā plānoto ziņojumu pieņemšanu par šo divu regulu piemērošanu. Šie instrumenti ir funkcionējoša iekšējā tirgus būtiska sastāvdaļa, jo tie nodrošina stabilitu un paredzamu regulējumu uzņēmumiem un patērētājiem pārrobežu komercdarījumos. Vienoti un vienkārši noteikumi šajā jomā ir īpaši svarīgi MVU, kas vēlas tirgoties pāri robežām. Šiem noteikumiem ir jāatbilst paredzētajam mērķim, un tie jāpiemēro mainīgajai tehnoloģiskajai un tiesiskajai videi. Mūsu darbā īpaša uzmanība būs jāpievērš izaicinājumiem, ko rada, piemēram, kolektīvā tiesiskā aizsardzība, ļaunprātīga tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību (SLAPP), darījumi tiešsaistes vidē un mākslīgā intelekta izmantošana.

Turpmāka tiesvedības digitalizācija var ļaut dalībvalstīm, iedzīvotājiem, kā arī uzņēmumiem, sevišķi MVU, būt produktīvākiem un ietaupīt izmaksas, vienlaikus palīdzot stiprināt vienoto tirgu un nodrošinot patiesu Eiropas tiesiskuma telpu. Ja mani apstiprinās amatā, es plānoju iesniegt jaunu digitālā tiesiskuma stratēģiju, kas tieslietu speciālistiem nodrošinātu mūsdienīgus digitālos rīkus, tostarp veicinātu MI izmantošanu, lai padarītu tiesiskumu efektīvāku, vienlaikus visnotaļ apzinoties nepieciešamību pilnībā ievērot pamattiesības un ES vērtības. Tas būs cieši saistīts ar tiesību speciālistu apmācību digitālo prasmju uzlabošanai. Es plānoju apspriesties ar jums, kā arī ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām par to, kā to panākt. Ir taisnība, ka šim darbam valstu un ES līmenī ir vajadzīgi pietiekami resursi, lai tas kalpotu mērķim atbalstīt tiesību speciālistu apmācību, uzlabot tiesu iestāžu pieejamību un uzlabot to sadarbību.

7. 28. (Uzņēmuma) režīms

Nesen publicētajā M. Dragi ziņojumā “Eiropas konkurētspējas nākotne” ierosināts izveidot jaunu ES mēroga juridisko statusu inovatīviem jaunuzņēmumiem, proti, statusu “Inovatīvs Eiropas uzņēmums” (IEC), kam būtu vienota un visā ES derīga digitālā identitāte. Šādiem uzņēmumiem piemērotu vairākus juridiskus pasākumus, tostarp saskaņotus noteikumus par sabiedrību tiesībām un maksātspēju. Šķiet, ka jūsu pilnvarojuma vēstulē IEC ir atspoguļots paziņojumā par tā dēvēto 28. režīmu inovatīviem uzņēmumiem, ar ko tiek izveidots papildu fakultatīvs tiesiskais regulējums, ko uzņēmumi visā ES varētu izvēlēties pieņemt un kas ļautu pārvarēt pašreizējo sadrumstalotību starp 27 iekšzemes sistēmām.

Saskaņā ar šo 28. režīmu iesaistītās dalībvalstis varētu saskaņot tādas svarīgas jomas kā uzņēmumu tiesības, maksātspējas tiesības, darba tiesības un nodokļi, piedāvājot uzņēmumiem konsekvētu pārrobežu tiesisko vidi. Šis režīms darbotos līdztekus esošajiem valstu regulējumiem, nodrošinot fakultatīvu, vienotu noteikumu kopumu, ko uzņēmumi varētu brīvprātīgi izvēlēties, ja to uzskatītu par izdevīgāku.

Lai sekmīgi īstenotu 28. režīmu, jums būtu i) jārikojas, lai uzlabotu konkurētspēju un ražīgumu; ii) jānodrošina, ka galīgais tiesību akts patiešām veicina vienkāršošanu uzņēmumiem, ir pievilcīgs un uzņēmumi to patiesi izvēlas, kā arī tas sniedz patiesu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar pašreizējo tiesisko regulējumu un nodrošina korelāciju ar izskatīšanā esošajiem priekšlikumiem, piemēram, 2022. gada decembra priekšlikumu direktīvai par dažu materiālo maksātspējas tiesību aktu saskaņošanu; iii) jāapsver, vai 2022. gada decembra priekšlikums direktīvai par dažu materiālo maksātspējas tiesību aktu aspektu saskaņošanu nebūtu jāaizstāj ar jaunu priekšlikumu, kura darbības jomā ietverti arī IEC; iv) jāprecizē, vai 28. režīmam būtu jāattiecas uz uzņēmumiem kopumā vai tikai inovatīviem uzņēmumiem; turklāt v) jānovērš dalībvalstu bažas, kuru dēļ līdzīgas iniciatīvas iepriekš ir bijušas neveiksmīgas. Ja tiks apstiprināta jūsu iecelšana komisāra amatā, kā jūs to visu plānojat panākt?

Esmu gandarīts par lielo politisko uzsvāru uz vienotā tirgus padziļināšanu, kas atvieglos uzņēmējdarbību, likvidēs šķēršļus un ļaus pilnvērtīgi izmantot 450 miljonu patērētāju tirgus mērogu. Ja mani apstiprinās amatā, viens no maniem prioritārajiem mērķiem saskaņā ar politikas pamatnostādņēm būs veicināt ES konkurētspēju un “vienkāršot un paātrināt uzņēmējdarbību Eiropā”, īpašu uzmanību pievēršot administratīvā sloga samazināšanai. Kā pamatiniciatīvu es sagatavošu īpašu priekšlikumu par ES mēroga uzņēmumu juridisko statusu – 28. režīmu –, lai palīdzētu inovatīviem uzņēmumiem attīstīties.

Šāds 28. režīms uzņēmumiem dotu iespēju izvēlēties īstenot darbību visā vienotajā tirgū, izmantojot ES mēroga juridisko statusu, nevis reģistrēt valsts mēroga juridisko formu dalībvalstīs, kurās tie vēlas veikt uzņēmējdarbību. 28. režīms būtu jāuztver kā viens no elementiem plašākā pasākumu kopumā, kas vajadzīgs, lai veicinātu inovāciju, konkurētspēju un ES ekonomikas produktivitāti. Ar šādu 28. režīmu saistītie pasākumi varētu neaprobežoties ar uzņēmuma juridisko formu, bet attiekties, piemēram, uz piekļuvi tirgiem, finansējumam, prasmēm, apdrošināšanas segumu, noteikumiem par līgumiem, nodokļiem, maksātspēju, tādējādi pievēršoties visiem būtiskākajiem šādu uzņēmumu korporatīvās darbības aspektiem. Ieguvumi būtu proporcionāli lielāki mazākiem uzņēmumiem, kam ir mazāk finanšu resursu un cilvēkresursu, kuri ļautu orientēties sadrumstalotā tiesiskajā vidē.

Es labi apzinos, ka ar iepriekšējiem mēģinājumiem ieviest Eiropas uzņēmuma statusu radās sarežģījumi. Tomēr kopš 2019. gada ES uzņēmējdarbības tiesību *acquis* ir ievērojami attīstījies, paredzot pilnībā tiešsaistē veicamas procedūras (uzņēmuma izveide, filiāļu reģistrēšana un obligātas informācijas iesniegšana uzņēmējdarbības reģistriem), vienreizējas iesniegšanas principa piemērošanu, kad uzņēmumi izveido meitasuzņēmumus un filiāles citās dalībvalstīs, un saskaņotas procedūras ES uzņēmumu pārrobežu mobilitātei (t. i., pārrobežu apvienošanās, sadalīšana un reorganizācija), tostarp darbinieku aizsardzību un pasākumus pret ļaunprātīgu izmantošanu. Šīs izmaiņas kļiedē daļu bažu, kas traucēja iepriekšējām iniciatīvām, un tātad varētu atvieglot virzību uz vienošanos par jaunu 28. režīmu.

Es plānoju balstīties uz jau pastāvošiem risinājumiem, piemēram, vienotu uzņēmumu identitāti ar Eiropas unikālo identifikatoru, kura pamatā ir vienota reģistrācija, un jaunu saskaņotu daudzvalodu digitālo ES sabiedrības apliecību, ko var izmantot visās pārrobežu situācijās un kas ir saderīga ar Eiropas digitālās identitātes maku. Šī pieeja atbilst M. Dragi ziņojumā paustajam aicinājumam. Gatavojot priekšlikumu, būs svarīgi nodrošināt saskaņotību ar citām iniciatīvām inovatīvu uzņēmumu atbalstam, par kurām paziņots politikas pamatnostādnēs vai manu kolēģu pilnvarojuma vēstulēs, piemēram, ar Eiropas Inovācijas aktu vai gaidāmo vienotā tirgus stratēģiju. Es labprāt sadarbošos ar citiem komisāriem, lai sasniegtu šo mērķi.

Neraugoties uz pašreizējo impulsu, mums būtu rūpīgi jāapsver, kuras problēmas var efektīvi risināt ar 28. režīmu. Viens no galvenajiem jautājumiem būs par 28. režīma darbības tvērumu, proti, vai tam vajadzētu būt pieejamam visiem vai tikai inovatīviem uzņēmumiem. Jebkurā gadījumā vajadzētu būt skaidriem nosacījumiem, ar kādiem izmantojams šāds statuss. Es apzinos, ka šis jautājums ir padziļināti jāapspriež ar Eiropas Parlamentu, uzņēmēju aprindām, sociālajiem partneriem, dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām augsta līmeņa procesā par tiesiskumu izaugsmi. Tas ļaus mums noteikt, ar kādām problēmām vienotajā tirgū saskaras uzņēmumi, sevišķi inovatīvie, un kā tās vislabāk risināt.

Par maksātspēju – sadrumstalotās maksātspējas tiesības starp dažādām dalībvalstīm patiešām ir viens no galvenajiem šķēršļiem patiesai kapitāla tirgu savienībai (KTS). Šī situācija kavē pārrobežu investīcijas un piekļuvi kapitālam ar vislabvēlīgākajiem nosacījumiem uzņēmumiem. Komisijas 2022. gada priekšlikuma kā KTS rīcības plāna galvenā elementa mērķis ir risināt pašreizējo situāciju, veicot mērķtiecīgu saskaņošanu. Esmu pārliecināts, ka priekšlikums uzlabos visu uzņēmumu – gan lielo, gan mazo – situāciju, jo saskaņošana ir nepieciešama visās jomās. Turklāt tas īpaši nāks par labu jaunuzņēmumiem, kuri varēs izmantot ierosināto vienkāršoto maksātspējas procedūru mazajiem uzņēmumiem. Eiropadome 2024. gada aprīlī noteica šo priekšlikumu par prioritāru dokumentu un aicināja to ātri pieņemt. Es piekrītu šim novērtējumam un centīšos panākt, lai sarunas ātri virzās uz priekšu. Ceru, ka arī Parlaments drīzumā pieņems atzinumu, kas atbalstīs šo priekšlikumu.

8. Digitālā politika

Devītajā sasaukumā tika pieņemti daudzi tiesību akti digitālajā jomā, piemēram, MI akts, Digitālo pakalpojumu akts, Digitālo tirgu akts, Datu akts u. c. Juridiskā komiteja savas kompetences ietvaros civiltiesību, procesuālo un intelektuālā īpašuma tiesību jomā sniedza svarīgus atzinumus par šiem dosjē. Tā bija atbildīga arī par eCodex regulu (Regula (ES) 2022/850), par tieslietu digitalizācijas paketi (Direktīva (ES) 2023/2843 un Regula (ES) 2023/2844) un par Produktatbildības direktīvas (2022/0302(COD) pārskatīšanu ar mērķi to pielāgot gan aprites, gan digitālajai ekonomikai. Tomēr papildus spēkā esošo juridisko instrumentu regulārajām derīguma pārbaudēm vēl ir daudz darāmā arī citos jautājumos, piemēram, saistībā ar digitālo mantojumu, viedlīgumiem un decentralizētām autonomām organizācijām (DAO), virtuālajām pasaulēm un, jo īpaši ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2020. gada 20. oktobra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par civiltiesiskās atbildības režīmu mākslīgā intelekta jomā (2020/2014(INL)), Komisijas priekšlikumu direktīvai par MI atbildību.

Kādus pasākumus plānojat sākt, lai īstenotu iepriekš minētos tiesību aktus, novērstu atlikušās regulējuma nepilnības un nodrošinātu digitālo taisnīgumu un to, ka tiek ievērotas iedzīvotāju tiesības un uzņēmumi un valsts pārvaldes iestādes netiek pakļautas administratīvajam slogam un birokrātijai?

Ir tiesa, ka pēdējos gados tika pieņemti revolucionāri jauni tiesību akti digitālajā jomā. Tas izvirza ES līderos, rada noteiktību un rada priekšnoteikumus inovācijai, kas saglabā uz cilvēku vērstu un uz vērtībām balstītu ES pieeju. Tagad ir laiks to pārvērst reālos ieguvumos cilvēkiem un uzņēmumiem. Nesen pieņemtā ES digitālo noteikumu kopuma īstenošana būs jaunās Komisijas prioritāte, lai nodrošinātu būtiskus un konkrētus uzlabojumus.

Lai veicinātu Datu akta īstenošanu, es atbalstīšu darbu pie ieteikuma par līgumu paraugklauzulām attiecībā uz datu kopīgošanu un mākoņdatošanu, kas jāīsteno nākamgad. Šīs brīvprātīgās paraugklauzulas palīdzēs uzņēmumiem, sevišķi MVU, piemērot Datu aktu. Ir svarīgi uzraudzīt, kā šīs klauzulas veicina Eiropas datu savienību un vai ir vajadzīga turpmāka rīcība attiecībā uz datu kopīgošanu.

Ir jāveic vairākas darbības, kas veicinātu MI akta pilnīgu piemērošanu tieslietu jomā, un, ja mani apstiprinās, es plānoju attiecīgi rīkoties. Dalībvalstīm ir vajadzīgi precīzi norādījumi, kas ļautu klasificēt dažādos rīkus pa MI akta riska kategorijām un nodrošinātu atbilstību tā prasībām. Paraugprakses apmaiņa, rīkkopas izstrāde un mērķtiecīgs ES finansējums palīdzētu tiesu iestādēm dalībvalstīs efektīvi izmantot MI rīkus.

Tomēr tiesiskajā regulējumā ir konstatētas zināmas nepilnības, sevišķi attiecībā uz atbildību par MI radītu kaitējumu. Ņemot vērā to, ka sarunas par produktatbildības direktīvu ir pabeigtas, esmu apņēmies rūpīgi izpētīt iemeslus pašreizējām domstarpībām starp likumdevējiem sarunās par MI atbildības direktīvas priekšlikumu. Parlamenta rezolūcija un nesena pētījums šajā sakarā šeit ir svarīgs ieguldījums.

Lai atbalstītu inovatīvus digitālos uzņēmējdarbības modeļus, kuros izmanto MI līgumus un viedlīgumus, būs jāanalizē, kā vislabāk ņemt vērā ANO 2024. gada parauglikumu par automatizēto līgumu slēgšanu un vai to darīt ES vai valstu līmenī.

Patērētāju aizsardzības jomā nesenie digitālie tiesību akti ir nesuši būtiskus uzlabojumus. Tomēr, kā liecina nesena veikta digitālā taisnīguma atbilstības pārbaude, zināmas nepilnības joprojām saglabājas. Ja mani apstiprinās amatā, es plānoju šīs nepilnības labot, ierosinot Digitālā taisnīguma aktu, kas novērstu neatrisinātās problēmas saistībā ar maldinošām saskarnēm, sociālo mediju ietekmētājiem, atkarību izraisošu saskarņu izstrādi starp uzņēmumiem un patērētājiem un tiešsaistes līgumiem.

Pamatojoties uz pašreizējo Komisijas darbu, kas tiek veikts, īstenojot iniciatīvu par tīmekli 4.0 un virtuālajām pasaulēm, un jūsu ierosinājumiem par regulējuma jautājumiem starptautiskajās privāttiesībās un civiltiesībās attiecībā uz virtuālajām pasaulēm, es ceru ar jums apspriest, kā nodrošināt, ka virtuālās pasaules var attīstīties tā, lai atspoguļotu ES vērtības, principus un pamattiesības. Es pārraudzīšu digitālā mantojuma jautājumu, ko galvenokārt reglamentē valstu tiesību akti, un izvērtēšu iespējamo vajadzību pēc ES noteikumiem, tostarp Mantošanas regulas kontekstā.

Pilsonu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas uzdotie jautājumi

9. Pamattiesības, pilsoniskā sabiedrība un datu aizsardzība

Kā jūs kā komisārs, kas atbild par Pamattiesību hartas piemērošanas uzraudzību, sadarbosieties ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu pamattiesību veicināšanu un ievērošanu, ko tostarp panāk, īstenojot attiecīgo ES Tiesas un ECT judikatūru? Vai jūs plānojat veikt turpmākus pasākumus, lai noteiktu saikni starp iespējamiem Hartas pārkāpumiem un demokrātijas principu un ES budžeta principu pārkāpumiem? Vai jūs katru gadu ziņosiet Eiropas Parlamentam par Hartas piemērošanu? Kādus pasākumus jūs plānojat veikt, lai uzlabotu pilsoniskās telpas aizsardzību, tostarp izmantojot programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" Savienības vērtību sadaļu un jauno Pilsoniskās sabiedrības platformu, kas paredzēta jūsu pilnvarojuma vēstulē? Kā jūs plānojat nodrošināt pilsoniskajai sabiedrībai paredzētā ES finansējuma efektivitāti un pārredzamību? Ņemot vērā neseno Tiesas spriedumu EULEX KOSOVO lietā, kāda ir jūsu stratēģija, lai pabeigtu ES pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību konvencijai?

Kā jūs nodrošināsiet, ka ES Pamattiesību aģentūrai tiek piešķirti resursi, kas vajadzīgi visu tās pilnvarās paredzēto uzdevumu veikšanai? Vai jūs apņematies nodrošināt sistemātisku apspriešanos ar FRA to tiesību aktu izstrādē un ietekmes novērtējumos jomās, kas attiecas uz pamattiesībām vai ietekmē tās?

Datu aizsardzība ir viena no pamattiesībām ES tiesību sistēmā, un VDAR ir visspēcīgākais ES instruments tās aizsardzībai. Kā jūs kopumā vērtējat VDAR izpildi, jo īpaši pārrobežu lietās? Kāda, jūsuprāt, ir saikne starp VDAR izpildi un citu ES digitālo tiesību aktu, piemēram, Digitālo pakalpojumu akta, Digitālo tirgu akta un Mākslīgā intelekta akta, izpildi? Attiecībā uz mākslīgo intelektu — kādai, jūsuprāt, vajadzētu būt saiknei starp pamattiesību aizsardzību un inovācijas veicināšanu? Vai uzskatāt, ka ES datu aizsardzības tiesību akti patlaban ir efektīvi īsteno savu mērķi, vai arī uzskatāt, ka ir nepieciešams pārdomāt šo jautājumu? Ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās bažas par vairākiem Eiropas Komisijas lēmumiem par aizsardzības līmeņa pietiekamību un vairākus attiecīgus EST spriedumus, kādi ir jūsu plāni attiecībā uz personas datu starptautisko plūsmu? Kā jūs plānojat risināt šīs bažas, ņemot vērā, cik nozīmīgas ES uzņēmumiem ir pasaules datu plūsmas? Kāda, jūsuprāt, ir Komisijas loma attiecībā uz starptautiskās sadarbības veicināšanu personas datu aizsardzības jomā?

Ja mani apstiprinās par demokrātiju, tieslietām un tiesiskumu atbildīgā komisāra amatā, uzskatu, ka mans uzdevums būs nodrošināt, lai ik dienu ikvienam ES pilsonim neatkarīgi no tā, kur Savienībā viņš dzīvo, būtu vienādas pamattiesības, balstītas vērtībās, kurām jābūt mūsu darba centrā: vienlīdzība, nediskriminācija, iekļaušana, cilvēka cieņa, brīvība un demokrācija, kas nostiprinātas ES Pamattiesību hartā.

Lai stiprinātu Pamattiesību hartas piemērošanu Eiropas Savienībā, Komisija 2020. gadā izstrādāja stratēģiju, atsaucoties uz Eiropas Parlamenta un dalībvalstu aicinājumiem stingrāk uzraudzīt Hartas īstenošanu. Tas ir gan dalībvalstu, gan ES kopīgs uzdevums, kurā es pilnībā iesaistīšos, ja mani apstiprinās. Es plānoju maksimāli izmantot to, kas jau ir ieviests: dalībvalstu Hartas kontaktpunktiem ir svarīga loma informācijas plūsmas atvieglošanā (ir iecelti 26 kontaktpunkti), un Komisija ar ekspertu grupu starpniecību arī atbalsta dalībvalstis ES tiesību aktu transponēšanā un īstenošanā. Es turpināšu atbalstīt apmācību un resursu veidošanu par Hartu, tostarp sadarbībā ar Pamattiesību aģentūru, no kuras darba ieguvēji ir valstu praktiķi un ierēdņi.

Izpratne par pašreizējo situāciju ir svarīgs izejas punkts. Kopš 2021. gada ikgadējie ziņojumi par Hartas piemērošanu sniedz pārskatu par dažādām stratēģiski nozīmīgām pamattiesību tematiskajām jomām, izceļot piemērojamus ES tiesību aktus un politiku, kā arī sasniegumus un sarežģījumus ES līmenī un dalībvalstīs. Esmu gatavs turpināt iesniegt šos gada ziņojumus Parlamentam un sazināties ar jums par sasniegumiem un problēmām, kas konstatētas konkrētajā politikas jomā, kā arī par rezolūciju, ko jūs katru gadu pieņemat par pamattiesību stāvokli ES. Tas būtu svarīgs temats manos gada ziņojumos par īstenošanu.

Uzskatu, ka arī Hartas uzraudzība ir jāskata plašākā kontekstā. Hartas piemērošana ir neatņemama daļa no Komisijas veiktās vispārējās uzraudzības par to, kā dalībvalstis īsteno ES tiesību aktus un ievēro Tiesas spriedumus. Lielākā daļa Hartā noteikto pamattiesību atbilst tiesībām, kas nostiprinātas Eiropas Padomes Eiropas Cilvēktiesību konvencijā. Tāpēc kopš 2023. gada ziņojumos par tiesiskumu tiek aplūkots Eiropas Cilvēktiesību tiesas nozīmīgāko spriedumu izpildes rādītājs. Lai gan Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu īstenošanas uzraudzība ir nevis Komisijas, bet gan Eiropas Padomes struktūru ziņā, šo spriedumu izpildes rādītājs liecina par to, kā darbojas tiesiskums, sevišķi tad, ja strukturālas vai sistēmiskas problēmas paliek neatrisinātas.

Visbeidzot, attiecībā uz ES budžetu un pamattiesību ievērošanu horizontālais veicinošais nosacījums par Hartas efektīvu piemērošanu un īstenošanu (Hartas *HEC*) nodrošina, ka ES līdzekļi tiek izlietoti, pilnībā ievērojot Hartu. Politikas pamatnostādņēs tiek apsvērts, kā varētu stiprināt dažādus stimulu veidus, un norādīts, ka nākamajā DFS ir nepieciešami nozīmīgi līdzekļi. Pamatnostādņēs ir apstiprināts, ka tiesiskuma ievērošana ir obligāta attiecībā uz ES līdzekļiem. Svarīgs apsvērums būs saskaņotības nodrošināšana starp mūsu budžeta instrumentiem un attiecīgajām darbībām, un es sadarbošos ar saviem kolēģiem komisāriem, lai izpētītu, kā vislabāk maksimāli palielināt to ietekmi.

Pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem ir svarīga loma ES pamattiesību, tiesiskuma un demokrātijas vērtību aizsardzībā un veicināšanā. Ja mani apstiprinās amatā, es parūpēšos par intensīvāku Komisijas darbu, lai nodrošinātu plaukstošu pilsonisko telpu Eiropā, tostarp izmantojot mērķtiecīgu finansējumu pilsoniskās sabiedrības dalībnieku atbalstam un aizsardzībai. Pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem ir izšķiroša nozīme mūsu demokrātijas sekmīgā darbībā un to ES kopējo vērtību veicināšanā un aizsardzībā, kas nostiprinātas ES Līgumos un Pamattiesību hartā, jo viņi palīdz nodrošināt tiesiskuma aizsardzību uz vietas. Tomēr ir pazīmes, ka pilsoniskās sabiedrības telpa visā ES samazinās. Es pastiprināšu mūsu sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp izmantojot Pilsoniskās sabiedrības platformu, lai atbalstītu sistemātiskāku pilsonisko dialogu par jautājumiem, kas saistīti ar ES vērtībām. Tas nodrošinās vienotu satvaru iesaistei dažādās ES politikas jomās. Es arī raudzīšu, kā jēgpilnā un efektīvā veidā varam Komisijas darbā stratēģiskāk iesaistīt pilsonisko sabiedrību, tostarp saistībā ar darbu pie demokrātijas vairoga.

Turklāt es izpētīšu iespējas, kā atbalstu, ko sniedzam tiesību un vērtību veicināšanai, padarīt stabilāku un ilgstošāku, vēl vairāk stiprinot pilsonisko sabiedrību. Piemēram, mēs varētu pievērsties esošajām sistēmām, kas dažkārt pārklājas un ir paredzētas, lai uzraudzītu vidi, kurā šie dalībnieki darbojas valsts līmenī, un ciešāk sadarboties ar dalībvalstīm, lai sekmīgāk aizsargātu vidi, kurā pilsoniskās sabiedrības organizācijas un cilvēktiesību aizstāvji darbojas valsts un ES līmenī.

Programma “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (*CERV*) sniedz atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un cilvēktiesību aizstāvjiem, sevišķi izmantojot sadaļu “Savienības vērtības”. Šai programmai nepieciešama arī rūpīga riska pārvaldības un uzraudzības sistēma katrā procesa posmā – atlasē, īstenošanā un novērtēšanā –, kā arī katra projekta dzīves ciklā, un daļa no tās ietekmes ir panākta ar atklātību un pārredzamību, ar kādu tā darbojas. Ir svarīgi arī nodrošināt, lai finansējums no šīm programmām nenonāktu nepareizās rokās.

Domājot par ES pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, 2024. gada 10. septembra *Eulex Kosovo* spriedums ir nozīmīgs solis ceļā uz to, ka ES ar laiku varētu kļūt par konvencijas pusi. Spriedums nodrošināja lielāku skaidrību par kopējās ārpolitikas un drošības politikas aspektiem, un tagad mums ar dalībvalstīm ir jāapspriež tā ietekme. Vēl ir daudz darāmā, tostarp jāsaņem Eiropas Savienības Tiesas atzinums par pārskatītā

nolīguma pilnīgu atbilstību Līgumiem, Padomes apstiprinājums, Eiropas Parlamenta piekrišana un dalībvalstu apstiprinājums saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Tomēr es uzskatu, ka mēs esam tuvāk nekā jebkad tam, lai sasniegtu šo pavērsienu cilvēktiesību aizsardzības jomā Eiropā, un priecātos ar jauniem spēkiem strādāt, lai noietau šo ceļu līdz galam.

Manuprāt, Pamattiesību aģentūra (*FRA*) ir pierādījusi, ka ir būtisks dalībnieks vispārējā darbā pamattiesību atbalstam. Veicot ietekmes novērtējumus un sagatavojot iniciatīvas, mums būtu jāturpina izmantot *FRA* vērtīgās zināšanas, lai nodrošinātu, ka Komisijas priekšlikumi atbilst visaugstākajiem pamattiesību standartiem. Es arī ļoti atzinīgi vērtēju to, ka, pilnveidojot tiesību aktus, visas iestādes var lūgt *FRA* padomu.

Datu aizsardzības jomā ES noteikumu efektīvai izpildei ir būtiska nozīme, lai garantētu pamattiesības uz personas datu aizsardzību ES. Esmu pilns apņēmības parūpēties par izpildi liela mēroga pārrobežu lietās, kurās tiek ietekmēti miljoniem eiropiešu personas dati. Tāpēc es labprāt sadarbošos ar likumdevējiem, lai ātri pieņemtu Komisijas Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) procesuālo noteikumu priekšlikumu. Tas palīdzētu datu aizsardzības iestādēm stingri un efektīvi īstenot VDAR lielās un sarežģītās lietās, gādājot par vienprātību svarīgākajos jautājumiem lietas agrīnā posmā. Datu aizsardzības iestādēm būtu vieglāk ātri novērst pārkāpumus, saukt pie atbildības noteikumu pārkāpējus un nodrošināt tiesiskās aizsardzības līdzekļus privātpersonām.

Kā norādīts manā pilnvarojuma vēstulē, es nodrošināšu, ka VDAR arī turpmāk iet kopsolī ar digitālo pārkārtošanos un atbilst mainīgajām vajadzībām, tostarp drošībai un konkurētspējai.

ES ir pieņēmusi virkni iniciatīvu, kuru mērķis ir veidot Eiropas digitālo nākotni. Katrai no šīm jaunajām iniciatīvām ir konkrēts mērķis, piemēram, nodrošināt drošu vidi tiešsaistē vai padarīt digitālos tirgus taisnīgākus un sāncensīgākus. Personas datu apstrādes reglamentēšana nav galvenais mērķis nevienā no šīm iniciatīvām, un ir skaidrs, ka VDAR joprojām ir ES digitālā personas datu apstrādes tiesiskā regulējuma stūrakmens. Vienlaikus dažos gadījumos šīs jaunās iniciatīvas papildina VDAR vai precizē, kā tā būtu jāpiemēro konkrētā jomā, tāpēc ir ļoti svarīgi nodrošināt konsekveni un saskaņotību, tostarp šo noteikumu īstenošanā un izpildē. Tāpēc es uzskatu, ka ir jāuzlabo sadarbība starp izpildiestādēm. Šajā sakarā tiek īstenotas vairākas iniciatīvas. Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) aktīvi piedalās darbā pie Digitālo tirgu akta (DTA). Lai gan šīs norises ir pozitīvas, es turpinātu apsvērt, kā veicināt strukturētāku un efektīvāku sadarbību, sevišķi, lai risinātu situācijas, kurās ir iesaistīti vairāki regulatori. Esmu apņēmības pilns atbalstīt jebkurus centienus nodrošināt visa digitālā noteikumu kopuma saskaņotību un savstarpēji papildinošu piemērošanu un izpildi, vienlaikus saglabājot attiecīgo izpildiestāžu kompetenci.

VDAR ir iedvesmas avots daudziem moderniem privātuma aizsardzības tiesību aktiem visā pasaulē, un šie panākumi paver jaunas iespējas izstrādāt rīkus drošai datu nosūtīšanai, tai skaitā jaunus lēmumus par aizsardzības līmeņa pietiekamību, pilnībā ievērojot Tiesas noteiktās un EDAK sīkāk izstrādātās prasības. Starptautiskās datu plūsmas ir būtisks elements mūsu sabiedrības digitālajā pārveidē un arvien globālākā digitālajā ekonomikā. Privātuma ievērošana ir priekšnosacījums stabilām, drošām un konkurētspējīgām komerciālo datu plūsmām, kā arī veicina starptautisko sadarbību tādās jomās kā tiesībaizsardzība un tiesu iestāžu sadarbība, regulatīvā sadarbība, pētniecība u. c. Tāpēc es plānoju paātrināt patlaban notiekošās sarunas ar dažādām trešām valstīm, piemēram, Brazīliju un Keniju, un izpētīt iespēju sākt sarunas ar citiem starptautiskajiem partneriem, kuri nesen ir pieņēmuši datu aizsardzības tiesību aktus, kas paredz augstu aizsardzības līmeni. Es strādāšu arī pie tā, lai atvieglotu datu uzticamu nosūtīšanu starptautiskām organizācijām, pieņemot lēmumus par aizsardzības līmeņa pietiekamību un/vai izstrādājot citus VDAR paredzētos nosūtīšanas mehānismus.

Es turpināšu nodrošināt, ka lēmumi par aizsardzības līmeņa pietiekamību tiek pieņemti tikai pēc tam, kad ir rūpīgi izvērtēti, vai ir izpildītas visas attiecīgās juridiskās prasības, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai datu subjekti varētu efektīvi īstenot savas tiesības neatkarīgās uzraudzības iestādēs un tiesās, tostarp gadījumos, kad datiem piekļūst valdības. Starptautiskās konverģences veicināšana attiecībā uz augstiem aizsardzības standartiem būs viena no manām prioritātēm. Esošajiem instrumentiem un forumiem, piemēram, Komisijas Datu aizsardzības akadēmijai vai nesen izveidotajam Atbilstības tīklam, varētu būt svarīga nozīme informācijas, pieredzes un paraugprakses apmaiņas veicināšanā starp ES un ārvalstu partneriem.

10. Tiesiskums un mediju brīvība

Kāds ir jūsu kā par tiesiskumu atbildīgā komisāra plāns stiprināt gada ziņojuma par tiesiskumu ietekmi un kā jūs plānojat risināt tiesiskuma ietekmi uz vienotā tirgus darbību? Kā jūs reaģējat uz Parlamenta aicinājumu

paplašināt darbības jomu gada ziņojumam par tiesiskumu, attiecinot to uz visām LES 2. pantā minētajām vērtībām, un izveidot ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānismu, ko reglamentētu iestāžu nolīgums? Ko jūs konkrēti darītu, lai atbalstītu Parlamenta aicinājumu Ungārijas gadījumā turpināt uzklauzīšanu saskaņā ar LES 7. pantu, un vai jūs apsverat ierosināt šīs procedūras reformu? Vai esat apņēmies pilnībā izmantot izpildes instrumentus, jo īpaši paātrinātās pārkāpuma procedūras, pieteikumus par pagaidu pasākumiem EST un sistemātiskas turpmākas darbības saistībā ar EST spriedumu neīstenošanu? Kā jūs plānojat stiprināt Tiesiskuma regulas piemērošanu un saskaņotību ar citiem attiecīgiem tiesību aktiem? Kāda būtu jūsu nostāja attiecībā uz dažādu dalībvalstu ANP noteikto ar tiesiskumu saistīto atskaites punktu izpildi kā nosacījumu finansējuma izmaksāšanai un kā jūs nodrošināsiet, ka līdzekļu iesaldēšana tiek atcelta tikai šo nosacījumu izpildes gadījumā? Kā jūs koordinētu darbu ar citiem komisāriem (piemēram, budžeta komisāru), kuri ir atbildīgi par šo nosacījumu piemērošanu, un kā jūs plānojat stiprināt tiesiskuma dimensiju nākamajā DFS? Kā jūs plānojat vēl vairāk nostiprināt neatkarīgo mediju, žurnālistu un cilvēktiesību aktīvistu aizsardzību? Kādus pasākumus jūs plānojat veikt, lai nodrošinātu EMBA īstenošanu, tostarp attiecībā uz žurnālistikas avotu un konfidencialitātes saziņas aizsardzību pret intruzīvu novērošanu? Vai jūs iesniegsiet tiesību akta priekšlikumu, lai nodrošinātu, ka publiskā un privātā sektora dalībnieki izmanto intruzīvas novērošanas rīkus atbilstīgi demokrātijas standartiem, tiesiskuma principiem un Hartai, kā to ieteicis EP? Kādi būs galvenie priekšlikumi Eiropas demokrātijas vairīgā, tostarp attiecībā uz demokrātisko procesu un vēlēšanu integritātes aizsardzību ES? Vai jūs apsvērtu iespēju ierosināt tādas tiesību aktus, kas paplašinātu SLAPP direktīvas darbības jomu, lai iekļautu visas SLAPP lietas (tostarp tādas, kas saistītas ar krimināltiesībām)?

Tiesiskums, pamattiesības un demokrātija ir mūsu Savienības pamats, un mūsdienu pasaulē mums visiem ir jāveicina, jāatbalsta un jāaizstāv šīs vērtības. Kā atzīts politikas pamatnostādņēs, mūsu nākotne būs atkarīga no spēcīgas demokrātijas un tādu vērtību aizstāvēšanas, kas mums ļauj izmantot savas tiesības un brīvības. Ja mani apstiprinās par komisāru, es turpināšu vērēt plašumā šo svarīgo darbu, lai aizsargātu mūsu demokrātiju un aizstāvētu mūsu vērtības, cieši sadarbojoties ar priekšdēdētājas izpildvietnieku(-ci) tehnoloģiskās suverenitātes, drošības un demokrātijas jautājumos, citiem atbildīgajiem komisāriem un citām ES iestādēm.

Es uzskatu, ka ziņojums par tiesiskumu ir viena no svarīgākajām mūsu tiesiskuma instrumentu kopuma sastāvdaļām. Sistemātiski un objektīvi uzraugot tiesiskuma situāciju visās dalībvalstīs, tas palīdz stiprināt dalībvalstu un visas ES gatavību risināt problēmas tiesiskuma jomā. Tā ietekme ir bijusi acīmredzami pozitīva, un ziņojums un tā ieteikumi ir izrādījušies arvien iedarbīgāki, virzīdami konkrētas reformas dalībvalstīs visās tā aplūkotajās jomās. Tas attiecas arī uz paplašināšanās procesā iesaistītajām valstīm, kas ir integrētas ziņojuma par tiesiskumu procesā un tiks pilnvērtīgi iesaistītas nākotnē, jo tas nodrošinās, ka pirms pievienošanās veiktās reformas tiek turpinātas ilgi pēc tam. Šo darbu var vēl vairāk padziļināt un konsolidēt, tostarp veidojot ciešāku saikni ar ES izdevumiem un izvēršot ziņošanas ciklu.

Ja mani apstiprinās amatā, es cieši sadarbošos ar komisāru(-i) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos, lai finansīālo atbalstu ciešāk sasaistītu ar ziņojumā par tiesiskumu sniegtajiem ieteikumiem dalībvalstij un turpinātu atbalstīt tiesiskuma reformas, nodrošinot, ka ES finansējumu var piešķirt valstu pasākumiem, piemēram, korupcijas apkarošanai un ES finanšu interešu aizsardzībai.

Es arī pilnībā atbalstu mērķi, kas noteikts politikas pamatnostādņēs, proti, stiprināt ziņojuma par tiesiskumu vienotā tirgus dimensiju. Tiesiskums nav teorētisks – demokrātijā tam ir būtiska ietekme uz pilsoņu dzīvi. Un tam ir milzu ietekme arī uz mūsu labklājību. Efektīvām tiesu sistēmām, cīņai pret korupciju un labai likumdošanai saskaņā ar līdzsvara un atsvara sistēmu ir būtiska loma ne tikai pamattiesību un demokrātijas aizsardzībā, bet arī tiešs iespaids uz ekonomiku, kurš ietekmē investīcijas, konkurētspēju un nodarbinātību. Tāpēc ir lietderīgi likt lielāku uzsvāru uz tiesiskuma jautājumiem, kas skar uzņēmumus, kuri darbojas vienotajā tirgū.

Ziņojums ir bijis un arī turpmāk būs efektīvs, jo tas ir labi pamatots un fokusēts. Tā kā ziņojuma tvērums jau tagad ir plašs un, nostiprinot vienotā tirgus aspektu, kļūs vēl apjomīgāks, jebkura turpmāka tā bāzes paplašināšana, kas aptvertu pamattiesības vai citas LES 2. panta vērtības, būtu rūpīgi jāizsver. Ja tikšu apstiprināts amatā, es vienošos ar Eiropas Parlamentu par to, kā varam sadarboties pamattiesību jomā, sevišķi jautājumā par to, ko darīsim, lai stiprinātu Hartas piemērošanu (sk. atbildi iepriekš).

Cieša sadarbība ar Eiropas Parlamentu un tā LIBE komiteju tiesiskuma, pamattiesību un demokrātijas aizsardzības un veicināšanas jomā ir būtiska, lai turpinātu darbu ES līmenī. Ja mani apstiprinās amatā, esmu gatavs izpētīt iespējas stiprināt mūsu sadarbību un veidot turpmākas saiknes starp dažādiem darba virzieniem. Piemēram, mēs varētu regulāri apmainīties ar informāciju par dažādiem ziņojumiem un iniciatīvām saistībā ar ES vērtībām. Vēl ir radusies ideja par kontaktgrupu, kurā regulāri tiktu apspriestas norises tiesiskuma jomā, arī ar Padomi.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es nodrošināšu, ka visi mūsu rīcībā esošie instrumenti ES vērtību stiprināšanai un aizsardzībai tiek pilnā mērā piemēroti pilnīgā sinerģijā un saskaņībā.

Esmu pilns apņēmības nodrošināt ES tiesību aktu efektīvu īstenošanu un izpildi, tostarp vajadzības gadījumā izmantojot pārkāpuma procedūras. ES tiesību aktu pārkāpums un ES Tiesas spriedumu ievērošana ir ES tiesību sistēmas pamatprincipi, kas mums ir pilnībā jāievēro.

Es arī atbalstu LES 7. panta efektīvāku piemērošanu un, ja tikšu apstiprināts, turpināšu regulāri informēt Padomi par situāciju pašreizējā LES 7. panta 1. punkta procedūrā attiecībā uz Ungāriju, kamēr netiks kļiedētas bažas, kuru dēļ ir iesniegts Parlamenta pamatots priekšlikums. Padomei ir jānodrošina Parlamenta iesniegtā pamatotā priekšlikuma taisnīga izskatīšana.

Kā pamatnostādņēs skaidri norādīja priekšsēdētāja, tiesiskuma ievērošana ir obligāta attiecībā uz ES līdzekļiem. Mēs jau esam izstrādājuši svarīgus instrumentus, lai to nodrošinātu. Nosacītības regula ir efektīvs instruments ES budžeta aizsardzībai pret tiesiskuma principu pārkāpumiem dalībvalstīs, ja Komisija konstatē, ka tiesiskuma principu pārkāpumi pietiekami tiešā veidā ietekmē vai nopietni draud ietekmēt Savienības budžeta pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu intereses. Atvēršanas un noturības mehānisms (ANM) kopā ar kohēzijas politikas horizontālo veicinošo nosacījumu arī ir rosinājis reformas, kas risinātu tiesiskuma problēmas vairākās dalībvalstīs, balstoties uz Eiropas pusgada kontekstā veikto darbu un arī ikgadējo ziņojumu par tiesiskumu. Lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību, dažu dalībvalstu atvēršanas un noturības plānos ir ietverti "īpašie atskaites punkti", no kuriem daži ir saistīti ar tiesiskuma reformām un kuri jāizpilda pirms līdzekļu saņemšanas.

Raugoties nākotnē, ja tikšu apstiprināts, es cieši sadarbošos ar komisāru(-i) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos, lai palīdzētu nodrošināt, ka nākamajā daudzgadu finanšu shēmā ir iestrādāti stingri tiesiskuma aizsardzības pasākumi. Šādu aizsardzības pasākumu pamatā būs vispārējā nosacītības režīma pastāvīga piemērošana, un to ieviešanā var balstīties arī uz *NextGenerationEU* un Atvēršanas un noturības mehānisma īstenošanā gūto pieredzi, kas ir parādījusi, kā ES fondi var veicināt tiesiskuma reformas dalībvalstīs, kā arī uz horizontālajiem pamatnosacījumiem. Darba mērķis būtu finansiālo atbalstu no ES budžeta ciešāk piesaistīt ieteikumiem, kas sniegti ziņojumā par tiesiskumu, vienlaikus turpinot nodrošināt izteiktu sinerģiju un saskaņotību ar darbu, kas veikts ar dalībvalstīm Eiropas pusgada ietvaros.

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, mūsu demokrātijas aizsardzība un veicināšana būs mana pilnvaru termiņa galvenās prioritātes, kā jau paskaidrots iepriekšējās atbildēs. Es vadītu darbu pie jauna Eiropas demokrātijas vairoga, lai novērstu nopietnos riskus demokrātijai ES. Pamatojoties uz Eiropas Demokrātijas rīcības plānu un demokrātijas aizsardzības tiesību aktu kopumu un sadarbojoties ar citiem komisāriem priekšsēdētājas izpildvietnieka(-ces) tehnoloģiskās suverenitātes, drošības un demokrātijas jautājumos vadībā, es intensīvi strādātu, lai cīnītos pret ārvalstu īstenošanu informācijas manipulāciju, iejaukšanos un dezinformāciju, aizsargātu vēlēšanu taisnīgumu un integritāti un stiprinātu demokrātisko kontroli un līdzsvaru, atbalstītu mūsu sabiedrības noturības un sagatavotības turpmāku veidošanu un mūsu demokrātijas centrā izvirzītu iedzīvotājus. Mēs varam pilnveidot situācijas apzināšanos un stiprināt mūsu kolektīvo spēju atklāt, analizēt un proaktīvi apkarot apdraudējumus. Tas nozīmēs koordinācijas uzlabošanu un centienu pastiprināšanu novēršanas jomā un pamatprasmju apgūšanu iedzīvotājiem, lai viņi spētu orientēties informācijas telpā, piemēram, mediju un digitālo līdzekļu lietotprasmi. Mums būtu arī jācenšas vēl vairāk stiprināt sadarbību, izmantojot tādas struktūras kā Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkls, un jāatbalsta operatīvo un spēju veidošanas instrumentu izstrāde, lai saglabātu taisnīgumu un aizsargātu vēlēšanu integritāti, piemēram, izmantojot ES ar vēlēšanām saistītas paraugprakses repozitoriju, kā arī jāizstrādā pasākumi politisko kandidātu un ievēlēto pārstāvju drošības atbalstam.

Žurnālistiem, neatkarīgiem medijiem un cilvēktiesību aizstāvjiem ir būtiska nozīme mūsu demokrātijās, jo viņi veicina pamattiesību aizsardzību un uzrauga tiesiskuma pārkāpumus. Ja mani apstiprinās par komisāru, viņu drošība un aizsardzība būs svarīgs mana darba mērķis. Šajā nolūkā es rūpīgi sekotu tam, kā dalībvalstis pilda 2021. gada Ieteikumu par žurnālistu drošību un 2022. gada Ieteikumu par žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību pret *SLAPP*, vajadzības gadījumā veicot turpmākus pasākumus. Es strādātu izpildvietnieka(-ces) tehnoloģiskās suverenitātes, drošības un demokrātijas jautājumos vadībā, lai veicinātu ātru un pareizu Eiropas Mediju brīvības akta īstenošanu. Aktuāla prioritāte būtu Eiropas Mediju pakalpojumu padomes izveides pabeigšana un darbības nodrošināšana, īpašu uzmanību veltot noteikumiem par sabiedriskajām raidorganizācijām un par žurnālistu un mediju redakcionālās neatkarības aizsardzību, tostarp pamatnostādņēm, ar ko ieviestu aizsardzības pasākumus pret respektablu mediju uzņēmumu publicēta tiešsaistes satura patvaļīgu izņemšanu.

Attiecībā uz turpmākiem iespējamiem tiesību aktiem pret *SLAPP* es vispirms raudzīšos, lai ātri un rūpīgi tiek īstenoti esošie instrumenti. Tie saskaņā ar saistīto Komisijas ieteikumu, kas attiecas uz visu veidu tiesvedību, apvieno stingrus leģislatīvos aizsardzības pasākumus žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzībai pret *SLAPP* pārrobežu civilprocesos ar ieteikuma tiesību elementiem. Šo instrumentu īstenošana tiek un arī turpmāk tiks cieši uzraudzīta. Te būtu jāapsver, kādus turpmākus pasākumus varētu veikt ES līmenī, lai aizsargātu žurnālistus un tiesību aizstāvjus, cieši sadarbojoties ar ES *SLAPP* kontaktpunktu tīklu, ko izveidojušas dalībvalstis.

Eiropas Mediju brīvības akts ir bijis svarīgs solis, lai vērstos pret intruzīvas novērošanas instrumentu izmantošanu. Tas ietver vispārēju aizliegumu lietot intruzīvu novērošanas programmatūru ierīcēs, ko izmanto mediju pakalpojumu sniedzēji, tostarp žurnālisti, ar šauri definētiem izņēmumiem un stingriem materiālajiem un procesuālajiem nosacījumiem. Ja tikšu apstiprināts amatā, es nodrošināšu, ka šā noteikuma piemērošana tiek rūpīgi uzraudzīta. Kā Komisija informēja Eiropas Parlamentu savās atbildēs uz īpašajām rezolūcijām, ar dalībvalstīm tiks apspriests neleģislatīvs priekšlikums par to, kā valstu iestādēm Eiropas Savienībā izmantot intruzīvu novērošanas programmatūru, īpaši pievēršoties šim jautājumam no datu aizsardzības viedokļa.

11. Krimināltiesības

Kādas būs jūsu galvenās prioritātes krimināltiesību jomā? Kā jūs nodrošināsiet iepriekšējā sasaukumā pieņemto leģislatīvo instrumentu, tostarp e-pierādījumu paketes, pilnīgu īstenošanu un kāda būs jūsu loma materiālo krimināltiesību instrumentu konsekvences nodrošināšanā? Kā jūs nodrošināsiet, ka krimināltiesībās tiek laicīgi ņemta vērā digitālo tehnoloģiju, tostarp MI, attīstība gan attiecībā uz jaunu tehnoloģiju izmantošanu efektīvākai krimināltiesību sistēmai, gan arī kriminālatbildības noteikšanu par ļoti nopietniem pārkāpumiem (piemēram, datu aizsardzības noteikumu pārkāpumiem), kas notikuši, izmantojot tehnoloģijas?

Kādus pasākumus var veikt, lai ar Eurojust atbalstu vēl vairāk uzlabotu dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbību un lai padarītu krimināltiesību sistēmu efektīvāku noziedzības apkarošanā? Viens no jūsu uzdevumiem būs stiprināt Eiropas apcietināšanas orderi; vai jūs šajā sakarā ierosinātu jaunu likumdošanas instrumentu vai drīzāk koncentrētos uz pašreizējā tiesiskā regulējuma labāku piemērošanu?

Kādus konkrētus pasākumus jūs plānojat veikt, lai pastiprinātu ES korupcijas apkarošanas pieeju un palielinātu koordināciju un sinerģiju starp dažādām ES struktūrām, kas ir kompetentas korupcijas apkarošanas jomā, un dalībvalstīm? Vai jūs ierosināsiet konkrētus tiesību aktus šajā jomā? Kā jūs plānojat atbalstīt EPPO, kas saskaras ar vairākām praktiskām problēmām, jo īpaši personāla un budžeta ierobežojumiem, kuri apdraud tās efektivitāti? Vai jūs apņematies ierosināt EPPO regulas pārskatīšanu, tostarp paplašināt tās kompetences, un, ja jā, tad attiecībā uz kādiem noziegumiem?

Ja mani apstiprinās, viena no manām galvenajām prioritātēm būs nodrošināt krimināltiesību izmantošanu ES līmenī, lai efektīvi aizsargātu mūsu iedzīvotājus, kā arī aizsargātu ES vērtības un finanšu intereses. Es vēlētos izpētīt iespēju apkopot Eiropas Parlamenta, dalībvalstu, valstu iestāžu un pilsoniskās sabiedrības viedokļus par to, kā turpināt izmantot ES krimināltiesības, lai efektīvi apkarotu noziedzību. Šajā sakarā es būšu gatavs sniegt ieguldījumu, atbalstot iekšlietu un migrācijas komisāru(-i) Eiropas iekšējās drošības stratēģijas sagatavošanā. Galvenās prioritātes būs veicināt vienošanos starp likumdevējiem par svarīgiem vēl nepieņemtiem priekšlikumiem, piemēram, par Cietušo tiesību direktīvu un Direktīvu par korupcijas apkarošanu, nezaudējot tajās noteikto mērķu vērienīgumu.

Ja mani apstiprinās amatā, es pievēršīšos arī esošo instrumentu efektīvai un konsekventai īstenošanai, tostarp izmantojot uzlabotus ieteikumus un dialogu, ja tas būs lietderīgi, taču vajadzības gadījumā arī pārkāpuma procedūru. Šie aspekti tiks iekļauti manos ikgadējos ziņojumos par īstenošanas sekmēm un grūtībām. Es vēlētos turpināt izstrādāt praktiskus pasākumus, kas palīdzētu dalībvalstīm īstenošanā, piemēram, pašlaik veidoto decentralizēto IT platformu drošas un uzticamas saziņas nodrošināšanai starp tiesu iestādēm un/vai pakalpojumu sniedzējiem. Domājot par to, kā novērst ļoti nopietnus datu aizsardzības noteikumu pārkāpumus, kuri veikti, izmantojot tehnoloģijas, gan VDAR, gan Tiesībaizsardzības direktīvā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāparedz efektīvas, samērīgas un atturošas sankcijas par attiecīgo noteikumu pārkāpumiem. Es raudzīšos, lai dalībvalstis ievērotu šo pienākumu.

Vēl divas svarīgas prioritātes būtu tiesu iestāžu sadarbības uzlabošana, arī ar Eurojust atbalstu, un krimināltiesību sistēmu efektivitātes uzlabošana noziegumu apkarošanā. Būtu jāizveido droši saziņas kanāli starp valstu iestādēm un Eurojust, un es rūpīgi izskatīšu notiekošās izvērtēšanas rezultātus, lai redzētu, vai izmaiņas Eurojust regulā palīdzētu pilnvērtīgāk izmantot tās potenciālu. Mums būtu arī jāapsver iespēja paplašināt Eurojust pilnvaras uzglabāt pierādījumus par starptautiskiem noziegumiem, paverot iespējas to darīt arī citās noziedzības jomās, piemēram, attiecībā uz organizēto noziedzību. Es arī apsvēršu, vai būtu vajadzīgs oficiāls satvars pastāvīgo kopējo izmeklēšanas grupu izmantošanai, kuras tika liktas lietā, veidojot Starptautisko centru saukšanai pie atbildības par

agresijas noziegumu pret Ukrainu. Visbeidzot, kopā ar iekšlietu un migrācijas komisāru(-i) es izpētīšu, kā vislabāk nodrošināt, lai maksimāli tiktu izmantots *Eurojust* un Eiropola ciešas sadarbības potenciāls.

Eiropas apcietināšanas orderis (EAO) ir viens no veiksmīgākajiem ES krimināltiesību instrumentiem, taču ir būtiski, lai mainīgajos apstākļos nezustu tā panākumi. Tā kā Tiesa līdz šim ir pasludinājusi vairāk nekā 85 spriedumus par EAO, praktiķiem ir kļuvis sarežģīti sekot aktuālajai informācijai. Problēmas rada arī mijiedarbība starp EAO un citiem pamatlēmumiem, piemēram, par tādu spriedumu atzīšanu, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi, un šo sodu izpildi citās dalībvalstīs. Es apsvērtu veidus, kā vēl vairāk uzlabot EAO efektivitāti.

Digitalizācija un MI tehnoloģiju izmantošana ir svarīga arī efektivitātes palielināšanai krimināltiesību nozarē, racionalizējot un atvieglot procesus, tostarp tiesu iestāžu sadarbības jomā. Digitālo tehnoloģiju izmantošanai ir potenciāls atvieglot tiesnešiem palīgdarbību radīto noslogojumu, dodot viņiem vairāk laika koncentrēties uz pamatdarbu. Svarīgs solis būs digitalizācijas paketes īstenošana nākamajos gados. Saistībā ar gaidāmo stratēģiju par digitālo tehnoloģiju izmantošanu tieslietu jomā es noskaidrošu, kā atbalstīt dalībvalstis MI un citu IT rīku izmantošanā tieslietu jomā.

Attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību – pēdējos gados šī joma ir ievērojami attīstījusies, un mums šis darbs ir jāturpina. Turklāt pastāv problēmas, ar kurām saskaras ES krimināltiesību sistēma un kuru risināšanai būtu jāiziet ārpus Savienības robežām. Ja mani apstiprinās amatā, es turpināšu strādāt pie ciešākas sadarbības ar trešām valstīm, lai atvieglotu tiesu iestāžu sadarbību cīņā pret smagiem noziegumiem, tostarp cilvēku tirdzniecību, cilvēku kontrabandu un narkotiku tirdzniecību.

Korupcija iedragā gan sabiedriskās politikas efektivitāti, gan iedzīvotāju uzticēšanos valstij un publiskajām iestādēm. Politikas pamatnostādņēs tika īpaši norādīts, kā ES un valstu iestādēm būtu jāsadarbjas, lai uz to reaģētu. Ja tikšu apstiprināts, sarunu pabeigšana par Korupcijas apkarošanas direktīvu būtu pirmais svarīgais solis šajā jomā. Es izstrādāšu pirmo ES pretkorupcijas stratēģiju, kas tiks sagatavota, pamatojoties uz konsensu un plašu apspriešanos, sevišķi ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm. Svarīgs pamats te var būt darbs, ko veic ES Korupcijas apkarošanas tīkls, kuru Komisija izveidoja 2023. gadā. Tas nodrošinātu skaidru ES pieeju pretkorupcijas darbā, un pastiprināta sadarbība starp ES līmeni un dalībvalstīm, kā arī starp pašām dalībvalstīm nepārprotami būtu svarīgs elements.

Kopumā – ja mani apstiprinās, es kopā ar komisāru(-i) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos meklēšu papildu iespējas, kā nodrošināt ES finansējumu korupcijas apkarošanas un jo īpaši korupcijas novēršanas pasākumiem.

Attiecībā uz *EPPO*: saskaņā ar politikas pamatnostādņēm un manu pilnvarojuma vēstuli es, ja tikšu apstiprināts amatā, piedāvāšu apsvērt, vai *EPPO* ir vajadzīgas jaunas pilnvaras, kas ļautu šai iestādei nodarboties ar smagas pārrobežu noziedzības jautājumiem. Šajā nolūkā es centīšos paātrināt notiekošo *EPPO* regulas izvērtēšanu. Budžeta lēmējinstiūcija dažos pēdējos gados ir ievērojami palielinājusi *EPPO* personālu un budžetu. Es pielikšu pūles, lai nodrošinātu, ka Komisija turpina atbalstīt *EPPO*, lai tā varētu sekmīgi īstenot savu svarīgo uzdevumu, un šajā nolūkā cieši sadarbošos ar komisāru(-i) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos.

Budžeta komitejas uzdotie jautājumi

12. Jūsu pilnvarojuma vēstulē priekšsēdētāja ir uzdevusi jums veidot ciešāku saikni starp ziņojumā par tiesiskumu iekļautajiem ieteikumiem un no ES budžeta sniegto finansiālo atbalstu. Viņa arī aicina nākamajā ilgtermiņa budžetā paredzēt stingrus tiesiskuma aizsardzības pasākumus.

Tā kā šajā sakarībā jūsu uzdevums būs nodrošināt, ka ES līdzekļu saņemšanas priekšnoteikums ir tiesiskuma ievērošana, kādus konkrētus pasākumus jūs plānojat veikt, lai nodrošinātu, ka ziņojumā par tiesiskumu iekļautie ieteikumi, kas ietekmē ES budžetu, tiek ievēroti stingri un savlaicīgi, un kādu darba režīmu jūs ieviesīsiet, lai sadarbotos ar budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru, un vai jūs iepazīstināsiet Parlamentu ar pašlaik noritošajiem novērtējumiem par kohēzijas politikas finansējuma veicinošajiem nosacījumiem?

Tiesiskuma ievērošana ir un arī turpmāk būs obligāta attiecībā uz ES līdzekļiem. Nosacītības regula un Hartā paredzētais horizontālais veicinošais nosacījums ir ļoti pozitīvi ietekmējuši mūsu pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas īstenošanu. Atbildē uz 10. jautājumu es izklāstīju, kā mums jāturpina virzīt šo darbu tālāk atbilstoši pieejai politikas pamatnostādņēs.

Ja tikšu apstiprināts par komisāru, es cieši sadarbošos ar komisāru(-i) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos, lai palīdzētu nodrošināt, ka nākamajā daudzgadu finanšu shēmā tiek iekļauti stingri tiesiskuma aizsardzības pasākumi. Šādu aizsardzības pasākumu pamatā būs vispārējā nosacītības režīma pastāvīga piemērošana, attiecinot to uz visiem fondiem, kā noteikts politikas pamatnostādņēs, un ņemot vērā pieredzi, kas līdz šim gūta režīma izmantošanā.

Mēs esam izveidojuši visaptverošu instrumentu kopumu, un, lai gan katram no šiem instrumentiem ir savi noteikumi un pamatojums, tiem ir labi jādarbojas kopā. Svarīgs apsvērums būs saskaņotības nodrošināšana starp šiem instrumentiem un ar tiem saistītajām darbībām, un es sadarbībā ar saviem kolēģiem komisāriem pētīšu iespējas racionalizēt to piemērošanu, lai sasniegtu lielāku efektivitāti. Ziņojums par tiesiskumu un tā ieteikumi ir nozīmīgs avots tiesiskuma jautājumu uzraudzībai dalībvalstīs, un tam ir svarīga loma saskaņā ar Nosacītības regulu veiktajos izvērtējumos. Tomēr lietās, kas ietilpst Nosacītības regulas darbības jomā, tostarp gadījumos, kad to pamatā ir ziņojums par tiesiskumu, ir nepieciešams uz pierādījumiem balstīts novērtējums par saikni ar ES budžetu, kā to paredz juridiskās prasības un kā apstiprinājusi Tiesa.

Attiecībā uz pašreizējiem novērtējumiem par kohēzijas politikas veicinošajiem nosacījumiem Komisija pirms lēmumu pieņemšanas rūpīgi izvērtē un turpinās rūpīgi izvērtēt, vai ir izpildītas nepieciešamās prasības. Šajā saistībā Komisijai ir jāaizsargā savam iekšējam lēmumu pieņemšanas procesam nepieciešamā telpa. Komisija arī patur prātā savu pienākumu lojāli sadarboties ar attiecīgo dalībvalsti, rēķinoties, ka horizontālo veicinošo nosacījumu izpildes uzraudzība balstās uz pastāvīgu dialogu un diskusijām starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti, kā arī ņemot vērā ar ES budžetu saistīto diskusiju politisko jutīgumu. Šajā kontekstā, ja tikšu apstiprināts, es būšu gatavs sadarboties ar jums, lai nodrošinātu pēc iespējas labāku tiešo informācijas plūsmu.

Budžeta kontroles komitejas uzdotie jautājumi

13. Jūsu pilnvarojuma vēstulē priekšsēdētāja ir uzdevusi jums izstrādāt ES pieeju korupcijas apkarošanai un sadarboties ar budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes komisāru, lai nodrošinātu, ka ES finansējumu var piešķirt valstu pasākumiem, kas paredzēti korupcijas apkarošanai.

Vai jūs varētu izklāstīt, kā sadarbosieties ar budžeta komisāru saistībā ar jūsu plānotajiem konkrētajiem pasākumiem, un vai jūs varētu arī paskaidrot, kāpēc dalībvalstīm būtu nepieciešami lielāki ES līdzekļi korupcijas apkarošanai? Vai nebūtu labāk ar šiem līdzekļiem pilnveidot EPPO un dalībvalstis atbalstīt citādi?

Kā jūs vienotā tirgus aizsardzību iestrādāsiet Savienības tiesiskuma sistēmā? Kādas izmaiņas Komisija īsteno, lai paātrinātu pārkāpuma procedūras pret dalībvalstīm par vienotā tirgus neaizsargāšanu?

Mūsu mērķis ir samazināt visu veidu korupciju visos līmeņos, visās ES valstīs un iestādēs un pat ārpus ES, un tādām tam jābūt arī turpmāk.

Ja mani apstiprinās par komisāru, es kopā ar komisāru(-i) budžeta, krāpšanas apkarošanas un publiskās pārvaldes jautājumos izpētīšu turpmākās iespējas ES finansējumu veltīt valstu pasākumiem korupcijas apkarošanai un ES finanšu interešu aizsardzībai. Es uzskatu, ka šis ir labs piemērs, kā Komisija un dalībvalstis var cieši sadarboties, lai risinātu jautājumu, kas ir ļoti svarīgs abām pusēm: Komisija palīdz sniegt konsultācijas, apkopot labu praksi un piedāvāt finansējumu, lai atbalstītu preventīvus pasākumus un palīdzētu izvērst tehnisko palīdzību. Tas ietver arī mācīšanos no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) īstenošanā gūtās pieredzes un kohēzijas politikas horizontālā veicinošā nosacījuma piemērošanas, kas ir nodrošinājuši būtiskus stimulus reformām un investīcijām, lai risinātu tiesiskuma problēmas, tostarp korupcijas apkarošanu. Tā būs daļa no plašāka darba ES līmenī, kam jāstiprina mūsu pieeja tiesiskumam un korupcijas apkarošanai papildus ciešākas saiknes veidošanai starp ziņojumā par tiesiskumu sniegtajiem finansiālā atbalsta ieteikumiem. Vienlaikus Komisija arī turpinās atbalstīt EPPO tās svarīgā uzdevuma izpildē.

Kā atspoguļots manā atbildē uz 10. jautājumu, politikas pamatnostādņēs ir izklāstīts, kā tiks pilnveidots ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma ievērošana nozīmē jo īpaši neatkarīgas, kvalitatīvas un efektīvas tiesu sistēmas, juridisko noteiktību un vienlīdzību likuma priekšā, labu likumdošanu un cīņu pret korupciju – visus aspektus, kuri tiek izvērtēti ziņojumā par tiesiskumu katrā dalībvalstī un kuri ir galvenie noteicošie faktori tādai uzņēmējdarbības videi, kas veicina investīcijas, izaugsmi, nodarbinātību un inovāciju un tādējādi ietekmē vienotā tirgus sekmīgu darbību. Ja tikšu apstiprināts amatā, es turpināšu konsolidēt un padziļināt ziņojuma ietvaros veikto analīzi, nodrošinot, ka tiek stiprināta vienotā tirgus dimensija, pievēršoties tiesiskuma jautājumiem, kas skar uzņēmumus, sevišķi MVU, kuri darbojas pāri robežām.

Es atbalstu visu Komisijas rīcībā esošo instrumentu izmantošanu vienotā tirgus un tiesiskuma problēmu risināšanai visās dalībvalstīs. Tas ietver pārkāpuma procedūru izmantošanu gadījumos, kad tiek pārkāpti vienotā tirgus

noteikumi, piemēram, nepamatotas valsts iejaukšanās vai ļaunprātīgas administratīvās prakses rezultātā, kaitējot uzņēmumiem no citām dalībvalstīm. Papildus Komisijas veiktajiem izpildes pasākumiem uzņēmumi var tieši vērsties valsts tiesās, lai aizsargātu savas intereses. Turklāt, ja šiem uzņēmumiem ir nodarīts kaitējums ES tiesību aktu pārkāpumu dēļ, tie saskaņā ar valsts atbildības principu var pieprasīt kompensāciju valsts tiesās. Ja ir nepieciešama Savienības tiesību interpretācija, šīs valsts tiesas var vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantā paredzēto prejudiciālā nolēmuma procedūru, un pēdējās instances tiesām ir pienākums to darīt. Es atbalstīšu priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) uzplauksmes un industriālās stratēģijas jautājumos viņa(-as) svarīgajā darbā pie vienotā tirgus padziļināšanas un konsolidēšanas.

Kultūras un izglītības komitejas uzdotie jautājumi

14. Mediju brīvība un plurālisms ir būtiska demokrātijas daļa. Tomēr ir svarīgi atgādināt, ka, ņemot vērā Eiropas Mediju brīvības akta (EMBA) juridisko pamatu, tā galvenais mērķis ir izveidot labi funkcionējošu mediju pakalpojumu iekšējo tirgu un ka tas ir cieši saistīts ar Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu (AVMPD). Turklāt tas attiecas uz mediju pakalpojumu sniedzēju sagādāto saturu ļoti lielās tiešsaistes platformās un paredz vairākus noteikumus saistībā ar mediju tirgus koncentrācijas novērtēšanu, ekonomisko resursu pārredzamu un taisnīgu sadali, redakcionālo neatkarību, sabiedrisko mediju neatkarīgu darbību un žurnālistu aizsardzību. Tāpēc kā jūs nodrošināsiet, ka Eiropas Mediju brīvības akta īstenošana arī turpmāk būs cieši saistīta ar AVMPD un Digitālo pakalpojumu aktu un tiek risināta no mediju politikas perspektīvas?

Eiropas Mediju brīvības akts (EMBA) ir neatņemama ES mediju politikas daļa, kas balstās uz satvaru, kurš savulaik noteikts Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā (AVMPD). Šie divi instrumenti ir cieši saistīti un savstarpēji papildinoši.

EMBA un AVMPD kopā veido visaptverošu noteikumu kopumu, kas stimulē iekšējo mediju tirgu un ļauj mediju uzņēmumiem brīvi darboties pāri robežām, bet patērētājiem – piekļūt daudzveidīgam mediju saturam. EMBA ņem vērā plašsaziņas līdzekļu nozares unikālo vietu mūsu demokrātiskajās sistēmās un kultūrā. Šis akts papildina noteikumus, kas reglamentē tiešsaistes platformas saskaņā ar Digitālo pakalpojumu aktu, stiprinot respektablu mediju pozīciju attiecībā uz satura moderācijas praksi ļoti lielās tiešsaistes platformās. EMBA stūrakmens ir jaunā Eiropas Mediju pakalpojumu padome, kas modernizē ERGA (pašreizējo mediju regulatoru tīklu saskaņā ar AVMPD) un padarīs regulatoru sadarbību efektīvāku.

Ja mani apstiprinās, es sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tehnoloģiju suverenitātes, drošības un demokrātijas jautājumos, lai nodrošinātu EMBA ātru un pareizu īstenošanu. Šajā sakarā mūsu tūlītēja prioritāte būs jaunās Mediju pakalpojumu padomes un tās sekretariāta izveide. Šī padome turpinās ERGA darbu, lai nodrošinātu saskaņotu AVMPD īstenošanu tādās jomās kā vispārējās nozīmes satura pamanāmība, kas ir izšķiroša mediju ilgtspējai. Tāpat mēs nodrošināsim, ka ātri tiek īstenoti EMBA noteikumi par mediju satura atrodamību savienotajā televīzijā un auditorijas mērīšanā.

Mēs panāksim, ka īstenošana pirms pieteikumu iesniegšanas termiņa 2025. gada augustā norit laicīgi. Vispārīgāk runājot, šo instrumentu īstenošana būs viena no svarīgākajām prioritātēm. Jaunā pilnvaru termiņa sākumā mēs arī strādāsim, lai sagatavotu norādījumus par EMBA 18. pantu, ar kuru ievieš aizsardzības pasākumus cienāmu mediju saturam, lai novērstu ļoti lielu tiešsaistes platformu patvaļīgi veiktu tā izņemšanu un labāk aizsargātu likumīga redakcionāla satura pieejamību tiešsaistē.

Ja mani apstiprinās amatā, es arī nodrošināšu, ka ziņojuma par tiesiskumu analīze arī turpmāk aptver visas EMBA jomas, piemēram, mediju tirgus koncentrāciju, valsts reklāmu un žurnālistu aizsardzību un drošību, kuras ietekmē iekšējā mediju tirgus darbību.

Konstitucionālo jautājumu komitejas uzdotie jautājumi

15. Kāda, jūsaprāt, ir jūsu loma saistībā ar pašlaik izskatīšanā esošo Komisijas priekšlikuma projektu par grozījumiem Regulā 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu? Kādi ir jūsu argumenti par labu Komisijas izvēlētajam minētā priekšlikuma pārstrādāšanas formātam salīdzinājumā ar Parlamenta likumdošanas prerogatīvām un kādas konkrētas darbības jūs veiktu prioritārā kārtā, lai palīdzētu likumdevējiem pārvarēt pašreizējo strupceļu sarunās, jo īpaši attiecībā uz trešo valstu dalībnieku iesaisti? Kā mēs varam izmantot pārstrādāto redakciju, lai sniegtu iespēju Eiropas politiskajām partijām veicināt

paplašināšanās procesā iesaistīto valstu politisko partiju politisko integrāciju? Kādi aizsardzības pasākumi un pamatnostādnes, jūsuprāt, būtu jāievieš, lai nodrošinātu procesa integritāti un pārredzamību?

Kā jūs papildus politisko partiju iesaistīšanai stiprināsiet instrumentus, ar ko veicina pilsoņu līdzdalību ES lēmumu pieņemšanā?

ES pievienošanās Eiropas Cilvēktiesību konvencijai (ECTK) ir juridisks pienākums saskaņā ar Lisabonas līguma 6. panta 2. punktu, kā jūs nākotnē nodrošinātu pievienošanās procesu? Vai Komisija ir apsvērusi iespējas, kā veicināt ECT spriedumu īstenošanu ES dalībvalstīs?

Vai jūs varētu izklāstīt savu redzējumu par to, kā izvairīties no krāpšanas un uzlabot finansējuma pārredzamību saistībā ar interešu pārstāvjiem, jo īpaši attiecībā uz ārvalstu iejaukšanos?

Ja mani apstiprinās amatā, es darīšu visu iespējamo, lai atbalstītu vienošanos par priekšlikumu grozīt Regulu 1141/2014 par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu. Kā norādīts manā pilnvarojuma vēstulē, es strādāšu pie tā, lai atjaunotu saikni starp Parlamentu un Padomi, atzīstot Parlamenta vērtīgās zināšanas par Eiropas politisko partiju un fondu faktisko darbību un vienlaikus uzklauset Padomes pamatotās bažas drošības jomā. Manis vadītie dienesti atbalstīs likumdevējus, lai pēc iespējas pilnvērtīgāk izmantotu mūsu pieredzi, kas gūta šā gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās un cita starpā tiks izklāstīta Komisijas ziņojumā par vēlēšanām, kā arī ģeopolitiskās norises un jaunās Komisijas darbu, lai palīdzētu izstrādāt pieeju darba turpināšanai. Šajā sakarā es atzinīgi vērtēju Eiropas Parlamenta lēmumu turpināt darbu pie šā dokumenta un pasākumus, ko Parlaments neoficiāli veicis attiecībā uz ES Padomes prezidentvalstīm, lai izpētītu iespējas atsākt sarunu procesu un panākt vienošanos.

Jautājums par pārstrādāšanas procedūras izmantošanu ir ļoti tehnisks; te ir runa ne tik daudz par politiskiem apsvērumiem kā par efektīvām likumdošanas procedūrām. Saskaņā ar Iestāžu nolīgumu par tiesību aktu pārstrādāšanas tehnikas strukturētāku izmantošanu pārstrādāšana ir juridiskais paņēmieni, kas jāizmanto, aizstājot agrāku tiesību aktu, kurš iepriekš ticis grozīts, lai konsolidētu un vienkāršotu tekstu. Tieši tāds gadījums ir Regulas (ES) Nr. 1141/2014 jaunākā pārskatīšana: pēc divām iepriekšējām pārskatīšanām (2018. un 2019. gadā), ņemot vērā nepieciešamību atjaunināt formulējumus, novecojušas atsauces un noteikumus, vajadzēja ne tikai veikt dažus mērķtiecīgus grozījumus pēc būtības, bet arī pārstrādāt regulu.

Novērtējuma ziņojumos, ko Parlaments un Komisija sagatavoja, piemērojot regulas pārskatīšanas klauzulu, tika izdarīti ļoti līdzīgi secinājumi, un tāpēc Komisijas iesniegtie priekšlikumi lielā mērā atbilda Parlamenta prasībām.

Vienošanās panākšana palīdzētu nodrošināt Eiropas politiskajām partijām un fondiem labākos instrumentus, kas ļautu vispārredzamākajā veidā veicināt paplašināšanās procesā iesaistīto valstu politisko partiju politisko integrāciju, lai atbalstītu procesa godprātīgumu un pārredzamību, sevišķi paplašināšanās procesā esošajās valstīs. Eiropas politiskās partijas ir centri, kuros var uzplaukt patiesa Eiropas politiskā kultūra, un es uzskatu, ka tās ir vispiemērotākā vieta, kur sākt un īstenot paplašināšanās procesu. Eiropas politisko partiju un fondu pārvaldība ir garantija, ka šis process tiks īstenots vislikumīgākajā veidā.

Ja mani apstiprinās amatā, es nekavējoties ķeršos pie darba ar visām iesaistītajām pusēm, un uzklausišu Parlamenta viedokli par to, kā radīt pareizo sinerģiju, atsākt sarunu procesu un panākt tā sekmīgu pabeigšanu.

Priekšsēdētāja ir uzsvērusi, ka pilsoņu līdzdalība ir mūsu demokrātijas centrālais elements. Ja mani apstiprinās, es palīdzēšu veidot līdzdalības un apspriešanās demokrātijas kultūru, kas papildina un stiprina pārstāvības demokrātiju. Iedzīvotāju demokrātiskā iesaiste ir būtiska mūsu demokrātiskajām sistēmām, un tā ir jāatbalsta arī tādēļ, lai sasniegtu plašāku auditoriju. Lai to panāktu, ir jāturpina iesaistīt pilsoņus Komisijas politikas veidošanas procesā, balstoties uz ieinteresēto personu līdzdalību, kas ir mūsu labāka regulējuma sistēmas stūrakmens. Mēs varam darīt vairāk, lai pilsoņu iesaistes instrumenti kļūtu pamanāmāki un tiktu biežāk izmantoti, liekot lietā sabiedriskās apspriešanas tiešsaistē un atsauksmju iespējas (sabiedrisko apspriešanu platformā "Izsakiet viedokli"), Eiropas pilsoņu iniciatīvu un jaunās paaudzes Eiropas pilsoņu paneldiskusijas, kas pievēršas noteiktām politikas jomām. Protams, es sekošu savu kolēģu komisāru piemēram un sava pilnvaru termiņa pirmajās 100 dienās noorganizēšu savu pirmo Jaunatnes politikas dialogu, ko atkārtosu to katru gadu.

Ieteikums par pilsoņu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistīšanas un efektīvas līdzdalības veicināšanu valsts politikas veidošanas procesos, kas pagājušajā gadā tika pieņemts kā daļa no Demokrātijas aizsardzības paketes, ir balstīts uz pieredzi, kas gūta konferencē par Eiropas nākotni. Tas veicina iedzīvotāju līdzdalības paraugpraksi un mudina dalībvalstis nodrošināt iedzīvotājiem vairāk iespēju efektīvi piedalīties valsts politikas veidošanas procesos. Mums ar dalībvalstīm būtu jāveic turpmāki pasākumi saistībā ar šo ieteikumu, dalībvalstīm apmainoties ar pieredzi un paraugpraksi, kā arī sadarbojoties ar reģionālo vai vietējo iestāžu, pilsoniskās

sabiedrības organizāciju un jumta organizāciju pārstāvjiem Eiropas un dalībvalstu līmenī. Es arī atbalstīšu centienus veicināt Eiropas dimensiju pilsoniskajā izglītībā.

Savas domas par Eiropas Cilvēktiesību konvenciju esmu sīki izklāstījis atbildē uz 9. jautājumu. Esmu apņēmis pilns veicināt to saistību ievērošanu, kas izriet no minētās konvencijas. Attiecībā uz jautājumiem, ko reglamentē ES tiesību akti, Komisijas rīcībā ir plašs instrumentu kopums, ar ko uzraudzīt, veicināt un īstenot pamattiesību ievērošanu dalībvalstīs. Tajā pašā laikā ir svarīgi atzīmēt, ka plašākā nozīmē par Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu izpildes nodrošināšanu ir atbildīga Eiropas Padomes Ministru komiteja.

Ja mani apstiprinās amatā, es aktīvi atbalstīšu abus likumdevējus, lai virzītu uz priekšu ierosināto direktīvu par interešu pārstāvību, ko veic trešo valstu vārdā. Ir ļoti svarīgi iekšējā tirgū ieviest kopējus pārredzamības un pārskatatbildības standartus, nodrošinot Eiropas Savienībai pārredzamības instrumentus, kas mūsu Savienībai ļaus aizsargāt demokrātiju, saglabāt atvērtu sabiedrību un aizsargāt pamattiesības, jo īpaši vārda brīvību un piekļuvi informācijai. Tas ne tikai veicinātu pašu pārredzamības vērtību, bet arī vairotu uzticēšanos mūsu demokrātiskajām iestādēm un uzlabotu zināšanas par trešo valstu vārdā veikto interešu pārstāvības darbību apmēru, tendencēm un iniciatoriem.

Ja mani apstiprinās amatā, es arī pārraudzīšu darbu pie tā, lai saglabātu vēlēšanu taisnīgumu un integritāti kopumā, un spēšu tālākus soļus attiecībā uz Ieteikumu par iekļaujošām un noturīgām vēlēšanām, kurā tika risināts jautājums par trešo valstu finansējumu politiskajām partijām, un konstatējumiem gaidāmajā Komisijas ziņojumā par 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas uzdotie jautājumi

16. Jaunajā Komisijā līdztiesības portfelis tika nodalīts no tiesiskuma, demokrātijas un pamattiesību jomas. Tomēr līdztiesība ir joprojām svarīga tiesiskuma jomā, jo īpaši attiecībā uz pēdējās Komisijas laikā iesniegtajiem tiesību aktu priekšlikumiem, piemēram, saistībā ar vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē vai cietušo tiesībām. Kā jūs prioritizēsiet šos līdztiesības dosjē, lai saskaņoti strādātu kopā ar jauno līdztiesības komisāru, vienlaikus turpinot uzraudzīt šo dokumentu transponēšanu un sekojot līdzi jaunākajām norisēm to attiecīgajās politikas jomās? Vai jūs apņematies nākt klajā ar priekšlikumu LESD 83. panta 1. punktā uzskaitīto ES noziegumu sarakstā iekļaut ar dzimumu saistītu vardarbību?

Līdztiesība, taisnīgums, pamattiesības, tiesiskums un demokrātija ir savstarpēji cieši saistīti kā daļa no plašākiem centieniem saglabāt ES vērtības. Iepriekšējā Komisijā mans priekštecis komisārs Reinderss bija atbildīgs par tieslietu jomu, savukārt par līdztiesības portfeli bija atbildīga komisāre Dalli. Jaunajā Komisijā būs tāpat: ja mani apstiprinās par komisāru, es ciešā sadarbībā ar līdztiesības komisāru(-i) nodrošināšu, ka līdztiesības perspektīva tiek iekļauta visās politikas jomās, par kurām būšu atbildīgs.

Piemēram, es aktīvi sekmēšu iekļautību demokrātijā. Es jo īpaši balstīšos uz pēcvēlēšanu ziņojumu, kurā tiks aplūkota dažādu grupu, tostarp sieviešu, minoritāšu un marginalizētu grupu, dalība vēlēšanās. Tā būs arī daļa no Eiropas demokrātijas vairoga, kas risinās visnopietnākos riskus demokrātijai ES un pievērsīs uzmanību visvairāk apdraudētajām grupām. Daudzos likumdošanas pasākumos, kurus es virzīšu, īpaši jāņem vērā līdztiesības aspekts, piemēram, politisko kandidātu un ievēlēto pārstāvju drošība. Krimināltiesību jomā es strādāšu pie Cietušo tiesību direktīvas atjaunināšanas. Tas nostiprinās aizsardzību, ko nodrošina direktīva par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu. Es arī izvērtēšu, kā integrēt līdztiesību tādās jomās kā patērētāju aizsardzības politika, kur, piemēram, patēriņa modeļiem ir dzimumu dimensija. Ja mani apstiprinās par komisāru, es cieši sadarbošos ar Padomi un Eiropas Parlamentu, lai palīdzētu nodrošināt, ka tiek pieņemts Padomes lēmums par naida runas un naida noziegumu iekļaušanu ES noziegumu sarakstā. Pamatojoties uz to, ES tad varētu pieņemt turpmākus tiesību aktus un tādējādi garantēt visu šādu noziedzīgās darbības cietušo personu konsekventu aizsardzību visā ES.

Attiecībā uz iespējamu priekšlikumu ieviest dzimumbalstītu vardarbību kā jaunu ES noziegumu saskaņā ar LESD 83. panta 1. punktu uzskatu, ka pašreizējais sieviešu un meiteņu seksuālas izmantošanas ES noziegums nodrošina pietiekamu juridisko pamatu, lai noteiktu kriminālatbildību par izvarošanu, pamatojoties uz piekrišanas trūkumu. Lai tālāk papildinātu ES noziegumu sarakstu, būtu vajadzīga vienprātība Padomē, tāpat kā ar priekšlikumu par naida runu un naida noziegumiem.